Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Қўмитасининг рўзномаси

1991 йил 13 август
СЕШАНБА
№ 155 (5.198).
БАҲОСИ 8 ТИЙИН

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган ♦ Ҳафтада беш марта чоп этилади

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЗАДАРЕ

«Гигант» жамоа хўжалигида ўз касбига меҳр қўйган тажрибали деҳқонлар кўп. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Зафар Имомбердиев шуларнинг бири. У 40 йилдан бери пахтакорлик касбини эъзозлаб келмоқда. Ўтган йиллар мобайнида мўл ҳосил етиштириш бўйича катта тажриба тўплади. Зафар ака икки йил муқаддам пенсияга кузатилганди. Уйда жим туролмади. Яна далага қайтиб, қолоқ бригадани бошқармоқда. Жамоанинг ерлари Тузлоқ массивида жойлашган. Жорий йилда заршунослар 88 гектар майдонда деҳқончилик қилмоқдалар. Бугунгача ғўзаларга олти марта ишлов берилди. Тўрт марта озиқлантирилиб, икки марта сувга қондирилган ниҳоллар гуркираб ўсаяпти. Ҳар тупда 7—8 та бўлиқ кўсак бор. Дала ишларида Солижон Қосимов, Маъмур Имомов, Содиқжон Эргашев, Ҳайдарали Имомов, Сожида Сотволдиева, Ҳамида Ниёзовалар ғайрат кўрсатишаётир. Бригада аъзолари ҳосилдорликни 31 центнерга етказишни кўзлашаётир. Тажрибали деҳқон Зафар Имомбердиев барчага бош-қош.

Т. Тошпўлатов.

УРГАНЧ

Ленин номли колхоз меҳнаткашлари бу йил 1150 гектар ерда ғўза парвариш қилмоқдалар. Экин майдонлари 600 нафар пудратчига шартнома асосида тақсимлаб берилган. Шу кеча-кундузда ниҳоллар вақтида сувга қондирилиб, қатор оралари сифатли юмшатилмоқда. Бу борада Ҳожибой Қурбонов, Қурбондурди Оллоназаров, Қўшназар Раҳимов бошлиқ бригадалар пешқадамлик қилишаётир. Бу жамоалар ҳар гектар ердан 40—45 центнердан хирмон кўтаришга бел боғлашган.

Ш. Жуманиёзов.

ЧИРОҚЧИ

Ражаб Шодмонов ва Жавли Холмонов Охунбобоев номли давлат хўжалигининг Холмамат Элмуродов бошлиқ бригадасида сувчи бўлиб ишлашади. Уларнинг бой тажрибаси шу кезларда экинни қондириб суғоришда қўл келаяпти. Аҳил жамоа бу йил 40 гектар майдонда деҳқончилик қилаяпти. Заршунослар гектаридан 26 центнердан хирмон кўтаришни кўзлашмоқда. Миришкор сувчилар ғўзаларга учинчи марта оби-ҳаёт тарашаяпти.

Б. Бобораҳматов.

АЗАЛИЙ ҲАМКОРЛИК

АНДИЖОНЛИК МУСО БАҚАДОШЛАР НАМАНГАН ВИЛОЯТИ ХЎЖАЛИКЛАРИДА БЎЛИШИБ, ДАЛА ВА ФЕРМАЛАРДАГИ ИШЛАРНИНГ АҲВОЛИ БИЛАН ТАНИШДИЛАР

Наманган районидаги Свердлов номли жамоа хўжалигига иқтисод фанлари номзоди, СССР халқ депутати Абдураҳмон Абдураҳимов раислик қилади. Кейинги икки йилда хўжалик иқтисодиётини мустаҳкамлаш юзасидан катта ишлар амалга оширилди. Қарийб 30 минг киши яшайдиган мазкур хўжалик ҳудудидаги экин майдонлари жуда оз. Бошқача айтганда, киши бошига атиги 0,03 гектардан тўғри келади. Айни пайтда жамоа хўжалигининг жами 850 гектар ҳайдаладиган ери бор. Унинг ҳар қаричи ҳисобда. Бугунги кунда 20 га яқин катта-кичик ёрдамчи тармоқлар фаолият кўрсатмоқда. Хўжалик ҳисобидаги «Ижодкор» ихтирочилар клуби Фарғона водийсидаги ва Тошкентдаги 20 дан зиёд илмий-тадқиқот илмгоҳлари билан яқин алоқада иш юритаяпти. Шу тариқа хўжалик аста-секин деҳқончилик-саноат фирмасига айланмоқда.

— Ўтаётган ҳар бир кун иқтисодиётни яхшилашга хизмат қилаяпти, — деди бошқарув раиси Абдураҳмон Абдураҳимов ишларнинг аҳволини текшириш учун келган андижонлик мусобақадошларга. — Бир марта ишлатиладиган шприц заводи қурилиши тўхтаб қолганди. Маслаҳатлашиб, шерикчилик асосида шу иншоот учун сарфланадиган 17 миллион сўмнинг 7 миллион сўмини биз берадиган бўлдик. Ҳамкорликда термос ишлаб чиқарамиз. «Шифо» деб номланган минерал сув тайёрлаб жўнатаяпмиз. Умуман, жорий йилда ялпи даромадимиз 50 миллион сўмга, фойда деярли 20 миллион сўмга етади.

Тадбиркор раис мусобақадошларга Ҳошимбой Қаҳҳоров бошлиқ бригадада синовдан ўтаётган ўндан ортиқ янги пахта навларини кўрсатди, Шу ерда Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари олий билимгоҳи доценти, техника фанлари номзоди А. Муҳаммадиев деҳқонларга ғўзани чеканка ва дефолиация қилишда, вилт, гоммоз касалликларига қарши курашда, ғўзапояни майдалашда электр қувватидан фойдаланиш борасидаги янгиликлар билан ўртоқлашди.

«Партия XXII съезди», Энгельс номли, Ленин номли жамоа хўжаликларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдураҳмон Жўраев, Ҳамзабек Мамажонов, Насибахон Сарбарова бошлиқ бригадалари деҳқонлари амалга ошираётган ишлар ҳам меҳмонларга манзур бўлди. Мусобақадошлар эътироф этишганидек, «Коммунизм» жамоа хўжалигида синалган С—6524 нави Андижонда ҳам катта майдонларда экилаяпти. Янги С—6530 нави эса ҳосилдорлиги билан пахтакорларга маъқул тушмоқда. Олтинкўл районидан келган вакиллар бундай ғўзаларнинг парваришли билан яқиндан танишдилар.

— Наманган райони меҳнаткашлари бу йил 29,5 минг тонна пахта, кўплаб бошқа турдаги қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштириш йўлида астойдил ишламоқдалар, — деди Олтинкўл район партия қўмитасининг биринчи котиби, район Кенгаши раиси Назиржон Саидов. — Рўй берган табиий офатларни мардонавор енгиб, далаларда яхши ҳосил тўпланмоқда. Аниқроқ айтганда, 2,5 минг гектар ердаги ғўзаларнинг ҳар тупида 9—10 та, 3,7 минг гектардаги ниҳолларнинг ҳар тупида эса 8 тадан бўлиқ кўсак бор. Лекин суғоришда баъзи камчиликлар кўзга ташланди. Дарахт, симёғоч тагларида, уватларда салкам 10 фоиз пайкалларда мўлжалдаги ҳосил олинмаган. Ютуқлар ва камчиликлар ҳақида мусобақадошлар билан очиқ-ойдин гаплашиб олдик.

Ленин районидаги «Правда Востока» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси Абдураҳмон Ортиқов ўз таассуротларини шундай ўртоқлашди:

— Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида (бошқарув раиси Пўлатбой Қосимов) бўлдик. Меҳнат аҳлининг пахтачиликдаги иш тажрибалари ўрганишга арзигулик. Хўжаликнинг 20 та пахтачилик бригадасидан 18 тасининг даласини бориб кўрдим. Ғўзалар серҳосил. Айниқса, деҳқонларга яхши шароит яратилган. Эркаклар ва аёллар учун алоҳида-алоҳида дам олиш хоналари бор. Маъруфжон Набиев, Тошпўлат Нажмиддинов, Йўлдошали Алишеров бошлиқ бригадаларда гектар ҳисобига 35—38 центнердан ҳосил тўпланган. Зоҳида Эгамбердиева мудиралик қилаётган болалар боғчаси фаолиятидан қониқдим. Фермер Муродилла Юсуповнинг хонадонида бўлиб, унинг ишларидан ҳайратландим. Бу ерда жами 65 бош қорамол боқилмоқда. Шундан 45 боши соғин сигир. Оила ҳар куни хўжаликка 250 килограмм сут топшираётган экан. Бу ерда ана шундай 6 та фермер хўжалиги борлигини айтишди.

Бу йил об-ҳаво жуда инжиқ келди. Наманган вилоятининг Чуст, Косонсой, Тўрақўрғон, Янгиқўрғон, Чортоқ районларидаги катта-катта экинзорлар, хонадонларнинг шахсий томорқалари табиий офатдан жиддий зарар кўрди. Бу йил 32 минг тонналик пахта хирмони тиклашга бел боғлаган Чуст райони пахтакорлари пайкалларда кучатларни сийраклаштириб қўйишибди. 4 минг гектар ерга қайта чигит экилгани учун экин ривожини жадаллаштиришга тўғри келади. Меҳмонлар шундай маслаҳатлар беришди.

Косонсойлик заршунослар ҳозирга қадар ғўзага 9,2 марта ишлов беришди, 3,1 марта суғоришди. Қарийб 100 гектарда ҳар туп ҳисобига 7—8 та, 2 минг гектарда эса 3—4 тадан кўсак олинган. «Деҳқонобод», «Коммуна», Худойбердиев номли, «Дўстлик» жамоа ва давлат хўжаликларида ишларнинг аҳволи дуруст. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Шарипов, М. Ҳамидова, Т. Домлажонов, А. Камолов бошлиқ бригадаларда ниҳоллар ривожи яхши. Бироқ ҳамма жойда ҳам режаларни қоплайдиган даражада ҳосил тўпланган эмас. «Қўқимбой», «Правда» сингари давлат ва жамоа хўжаликларида айрим пайкалларни бегона ўт босган, баъзиларида экин чанқатиб қўйилган. Бундай ҳолат Марҳамат районидан келган вакилларни ранжитди. Иккинчи марта уруғ қадалган 2 минг гектар майдондаги ғўзалар қўшимча ишловга муҳтож.

Хуллас, андижонлик мусобақадошлар бир неча кун мобайнида Наманган вилояти хўжаликларида бўлишиб, ишларнинг ҳақиқий аҳволи билан яқиндан танишдилар. Ўз ҳамкасбларига қимматли таклиф ва мулоҳазаларини айтдилар. Азалдан бир-бирлари билан ҳамкорликда ишлаб келаётган бу дўстларнинг ўзаро текширувлари пировардида умумий ишга хизмат қилади.

А. ҚОРАБОЕВ,

«Қишлоқ ҳақиқати»нинг жамоатчи мухбири.

СУРАТДА: Наманган районидаги Свердлов номли жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси, СССР халқ депутати Абдураҳмон Абдураҳимов (ўртада) Олтинкўл районидаги «1 Май» жамоа хўжалиги бошқарувининг раиси Мадамин Йўлдошев ва «Олтинкўл» жамоа хўжалиги партия қўмитасининг котиби Ҳакимжон Қосимов.

А. АКБАРОВ олган сурат.

ЭКИШ ҚИЗҒИН

Қизилтепа райони хўжаликларида ғалладан бўшаган майдонларга такрорий экин экиш қизғин. Ҳозиргача 600 гектардан зиёд ерга маккажўхори, 700 гектарга сабзавот, 30 гектарга полиз, 25 гектарга кечки картошка уруғи қадалди. Барвақт экилган майдонларда ниҳоллар кўкариб чиқди. Уларнинг парвариши бошлаб юборилди. Экиш-тикиш шу кунларда ҳам давом этмоқда. Бу борада «Москва», «Ленинград», «Бухоро», Ленин номли, «Партия XXII съезди» жамоа хўжаликларининг деҳқонлари ғайрат кўрсатмоқдалар.

Б. МАНСУРОВ.

* * *

Баҳористон районида арпа ва буғдойдан бўшаган ерларга силос учун маккажўхори экилаяпти. Бугунга қадар 200 гектардан зиёд майдонга уруғ ташланди. «ВЛКСМ XXII съезди» давлат хўжалиги деҳқонлари топшириқни муваффақиятли уддаладилар. Улар қисқа муддат ичида 104 гектар ерга уруғ қадашди. Шунингдек 29, 25-давлат хўжаликларида ҳам эрта-индин ниҳоясига етказилади. Умуман район бўйича 300 гектар ерда такрорий маккажўхори парваришлаш мўлжалланаяпти.

Ҳ. ПИРИМҚУЛОВ.

МАВСУМ ТАРАДДУДИ

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик вазирлигида пахта йиғим-терими мавсуми олдидан ғўза баргини тўктириш учун дорилашга тайёргарлик ва уни ўтказишга бағишланган республика кенгаши бўлди. Унда вилоят деҳқончилик саноат уюшмаларининг, «Сельхозснабремонт» вилоят бирлашмалари ва ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияларининг раҳбарлари қатнашдилар.

Кенгашда қишлоқ хўжалигининг бу йилги ўзига хос хусусиятлари таъкидлаб ўтилди. Баҳорги табиий офатлар Ўзбекистон пахтачилигига катта зарар етказди, деҳқонлар катта-катта майдонларга чигитни қайта экишга мажбур бўлдилар. Ёз ойларида ҳавонинг тез-тез ўзгариб туриши ҳам ғўзанинг ривожланишига салбий таъсир қилди. Экиннинг ривожланиши анча орқада қолмоқда. Натижада республика пахтазорларида мислсиз хилма-хиллик пайдо бўлди. Шу сабабли ғўза баргини тўктириш учун участкаларни танлаш чоғида район миқёсида эмас, балки хўжалик, бригада ва звеноларнинг ичида ҳам экинларнинг ривожини ҳисобга олмоқ керак.

Кенгашда мутахассислар ва техникани шу мавсумга тайёрлаш, ғўза баргини тўктириш чоғида турли хизматлар ва бўлинмаларнинг алоқалари масалалари ҳам муҳокама қилинди.

(ЎзТАГ).

КПСС Дастури лойиҳаси муҳокамада

ЖАМИЯТНИНГ ЕТАКЧИ КУЧИ

Матбуотда партиямиз дастурининг лойиҳаси эълон қилинди. Бу сиёсий ҳужжат билан ишчиларимиз ҳам батафсил танишмоқдалар. У одамлар келажаги билан бевосита боғланган. Чунки Коммунистик партия ҳозиргача халқимиз етакчиси бўлиб келди. Бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолишига ишонамиз.

Дастур лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилди. Ўйлайманки, бу нафақат коммунистларни, балки бутун жамоатчиликни бефарқ қолдирмайди. Чунки ҳозир ҳам кўпчилик ўз тақдирини Коммунистик партия билан боғлаганлиги кўриниб турибди.

Хўжалигимизда амалга оширилаётган ҳаётбахш ишларда ҳам партиянинг роли беқиёслигини сезиш мумкин. Жумҳурият Президентининг аҳолини ижтимоий ҳимоя қилишга мўлжалланган фармонларида ҳам буни кўриш мумкин. Яқинда юз тонна буғдой одамларга арзон нархда сотилди. Фармонда кўрсатилганидек, ҳар бир оилага 100 килограммдан буғдой берилди. Лекин биз имкониятимиздан келиб чиқиб юзга яқин катта оиланинг 200 килограммдан буғдой олишини таъминладик.

Шунингдек, аҳолига 380 тонна пичан, 100 тонна ширали озуқа, 700 бош парранда, 36 бош бузоқ арзон нархларда сотилди. Бу йил 300 бош қўйни ишчиларимизга бериш ниятимиз бор. Жорий йилнинг ўзида 36 гектар ер шахсий уй қуриш ва томорқа учун ажратилди. Ҳозир бу ерда ишлар қизғин кетмоқда. Хўжаликда 100 сўмдан кам нафақа олаётган пенсионерларнинг нафақасини 100 сўмга етказдик.

Хўжалигимиз Жиззах чўлида жойлашган. Имкониятларимиз катта. Асосий тармоқ пахтачилик. Буни одамларнинг даромадли соҳасига айлантириш учун кўпгина ишларни амалга оширмоқдамиз. Тармоқ режалари ҳар йили бажарилаяпти. Одамлар ўз даромадларидан мамнун. Жорий йилда гектаридан 19 ўрнига 25 центнердан ҳосил олиш ниятимиз бор. Далалардаги ҳосил чўғи эса бунга асос бўлади.

Ш. ИСРОИЛОВ,
Пахтакор районидаги Ульянов номли давлат хўжалиги директори, район партия комитети бюроси аъзоси.

АЙНИ МУДДАО

Дастур лойиҳаси билан батафсил танишдим. Унда партиянинг ҳозирги мавқеи ва унинг сафларини мустаҳкамлаш тўғрисида яхши фикрлар бор. Шунингдек, иқтисодиётимизни таназзулдан олиб чиқиш тўғрисида ҳам таклифлар мавжуд. Шу билан бирга ҳаётнинг барча жабҳалари унда қамраб олинган. Хуллас, КПСС кўп партиявийлик даврида ҳам жамиятнинг етакчи кучи бўлиб қолиш ниятида эканлигини лойиҳадан билиш мумкин.

Ҳозир партиянинг обрўси яхши эмаслиги сир эмас. Шундай бир пайтда янги Дастур лойиҳаси муҳокамага қўйилгани айни муддао. Чунки у ўзининг мустаҳкам ва пухта иш дастурига эга бўлиши керак. Ҳозирданоқ лойиҳа юзасидан коммунистлар бизга ўз таклифлари билан келишмоқда. Район партия комитети уларга алоҳида эътибор бермоқда. Бу сиёсий ҳужжат ҳар бир бошланғич партия ташкилотида батафсил муҳокама қилинади.

Ҳозир партия оғир даврни бошдан кечирмоқда. Кўп жойларда одамлар уни тарк этишмоқда. Лекин районимиз коммунистлари бундан мустасно. Партияга қабул эса камаяётгани йўқ. Бошланғич партия ташкилотлари ҳалол, қатъий кишиларни ўз сафларига қабул қилмоқдалар. Бу омманинг партияга ишончи сўнмаганлигидан далолат беради.

Ҳозир ҳам одамлар бирор иш юзасидан бизга келишади. Улар фикрларини айтишади, маслаҳатлашишади. Бу партия обрўси бизда йўқолмаганлигидан далолатдир. Шу билан бирга кишилар бизга ўз ташвишлари билан ҳам, партия ташкилотларини танқид қилиб ҳам келишади.

Лойиҳа пишиқ-пухта ишланиши тарафдориман. У ҳамманинг фикрини ўзида мужассам этиши керак. Меҳнаткашларнинг фикри ҳисобга олинмоғи лозим. Шунда қўйилган вазифа бажарилган бўлади, деб ўйлайман.

Р. МАҲМУДОВ,
Пайариқ район партия комитети ташкилий бўлими мудири.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ФАНЛАРИ АКАДЕМИЯСИ ҚАЙТА ТИКЛАНДИ

Тошкентда қайтадан тикланган Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясининг таъсис йиғилиши бўлиб ўтди. Академия В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги Фанлари академияси (ВАСХНИЛ)нинг Ўрта Осиё бўлими негизида Ўзбекистон ССР Президентининг фармонига мувофиқ ташкил этилди. Мақсад илмий кучларни марказлаштириш ва мувофиқлаштиришни таъминлашдан, деҳқончилик-саноат мажмуининг илмий-техникавий салоҳияти самарадорлигини оширишдан, республикада кадрлар тайёрлаш тизимини яхшилашдан иборат.

Йиғилишда қишлоқ хўжалиги соҳасидаги етакчи олимлар, қишлоқ хўжалиги соҳасига алоқадор вазирликлар ва идораларнинг раҳбарлари, илмий жамоатчилик ва оммавий ахборот воситаларининг намояндалари қатнашдилар.

Йиғилишни Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси раисининг биринчи ўринбосари, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясини барпо этиш ташкилот комитетининг раиси И. Ҳ. Жўрабеков бошқарди. У кириш нутқида, жумладан, академиянинг барпо этилиши илмий, маданий аҳамиятгагина эга бўлиб қолмасдан, шу билан бирга республиканинг деҳқончилик-саноат мажмуини янада ривожлантириш ишида жуда катта ишлаб чиқариш аҳамиятига ҳам эга бўлишини таъкидлаб ўтди.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги Фанлари академиясининг Президенти яширин овоз бериш йўли билан сайланди. Кейинги вақтда ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимига бошчилик қилиб келган, ўсимликлар физиологияси соҳасидаги таниқли олим, ВАСХНИЛ академиги А. И. Имомалиев академия Президенти бўлди.

Ўрта Осиё қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти илмий тадқиқот институтининг директори, ВАСХНИЛ академиги С. Н. Усмонов академиянинг биринчи вице-президенти этиб сайланди.

(ЎзТАГ).

ҚЎШ ХАБАР

Избоскан районидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг Ҳамдам Тожибоев бошлиқ бригадаси шоликорлари эл дастурхони тўкин бўлиши йўлида астойдил тер тўкмоқдалар. Жамоа 82 гектар майдонда эртапишар ва серҳосил «Нукус-2» нав шоли ўстирмоқда. Деҳқонлар уни парваришлаш йўл-йўриқларини яхши биладилар. Шу боисдан дала ишлари қизитилмоқда. Эркин Янгибоев, Умарали Йўлдошев, Абдумўмин Ҳожиев, Неъмат Баратов каби тажрибали шоликорлар кўпчиликка ўрнак бўлишмоқда. Бригада аъзолари ҳар гектар ердан 35 центнердан ҳосил йиғиштириб олишмоқчи. Тайёрланган шолининг асосий қисми колхозчиларга таннарх қийматида сотилади, ортгани бозорга чиқарилади.

* * *

Толибжон Қўчқоров пахтачилик соҳасида катта тажрибага эга. У узоқ йиллардан бери Абдусамад Тиллабоев номли жамоа хўжалигида бригадирлик қилиб келади. Айни пайтда 4-бригадага бошлиқ. Жамоа 47 гектар ерда «Андижон-9», 20 гектарда И-9871 нав ғўза ўстираяпти. Ҳозиргача ниҳоллар агротехника қоидалари асосида парвариш қилинди. Бригада аъзолари ҳосил тақдири ҳал бўлаётган шу кезларда ҳам шижоат кўрсатмоқдалар. Қатор оралари сифатли юмшатилиб, вақтида суғорилмоқда. Ғўза чеканкаси бугун-эрта тугалланади. Ҳамида Охунова, Мухтасар Ҳожимирзаева, Саодат Каримова каби колхозчилар бу ишда ўрнак бўлишаяпти. Механизаторлар Турсунбой Ғуломжонов, Қурбонали Ҳожимирзаев культивацияни сифатли ўтказишмоқда, Абдураҳмон Қаюмов, Йўлдош Олимов, Қўчқор Сатторов каби сувчилар эса экинни оби-тобида сувга қондиришмоқда. Заршунослар ҳосилдорликни гектар бошига 32 центнерга етказишга қарор қилишган.

М. ТЎХТАНАЗАРОВ.

Ишбилармонлик—давр талаби

ДАШТ НЕЪМАТИ

«Октябрь 60 йиллиги» давлат хўжалиги Ромитан районидаги мевачилик ва узумчиликка ихтисослаштирилган ягона, йирик хўжаликдир. Жамоада ўз ишининг моҳир усталари, боғдорчилик билимдонлари бор. Ҳозирги кунда уларнинг бутун диққат-эътибори пишиб етилган сабзавот ва меваларни, болга тўла узумларни эл дастурхонига тортиқ этиш, қиш учун асраш, консерва қилиш, қуритишга қаратилган.

Ҳазорбоғ массивида жойлашган ушбу хўжаликнинг жами 910 гектар суғориладиган майдони бўлиб, шундан 280 гектари токзор, 170 гектари боғ. 6 гектар ерда сабзавот, 13 гектарда полиз маҳсулотлари, 113 гектарда эса маккажўхори етиштирилмоқда. Режалар чакки эмас: халқимизга 1050 тонна мева, 1900 тонна узум, 60 тонна сабзавот, 220 тонна полиз маҳсулотлари етказиб бериш мўлжалланган.

Айни кунларда юксак мажбуриятларни бажариш учун қизғин меҳнат қилинмоқда. Ҳозиргача истеъмолчиларга 350 тоннадан ортиқ мева, 20 тоннадан зиёд сабзавот, 60 тонна узум жўнатилди.

Хўжаликда ишбилармонлик ҳаракати бундан 4—5 йил олдин бошланган, эди. Тадбиркор мутахассислар ҳиммати билан кейинги икки-уч йил ичида боғбонлар юмушини енгиллатадиган хайрли ишларга қўл урилди. Консерва цехи, сабзавот ва мева сақланадиган совутгичли омборхона, мева қуритиш пункти яратилди.

— Ишни йўлга қўйиш осон бўлмади, — дейди консерва цехи бошлиғи Баҳодир Ғаффоров. — Дастлаб бино ҳозирладик, елиб-юуриб ускуналарни топдик, ташидик. Кимларгадир ялиндик, илтимос қилдик. Ҳаракатлар беҳуда кетмади. Бултур боғбонлар олисдаги консерва заводларига маҳсулот жўнатиш ташвишидан деярли қутулдилар. Ўндан ортиқ йигит-қиз шу кичик цехга ишга жойлашиб, хўжаликка қарийб 50 минг сўм фойда келтирди. Ҳозир бу ерда кунига 3000 шартли банка консерва ишлаб чиқарилмоқда. Олия Жамилова, Ҳафиза Шарипова, Юлдуз Жомардова сингарилар ҳамкасбларига ўрнак.

Совутгичли омборхонанинг фойдаланишга топширилиши ҳам қулайлик яратди. Унда 350 тоннага яқин маҳсулотни қиш учун асраш мумкин. Мева қуритиш пункти дастлаб ярим гектарни ташкил этарди. Ноз-неъмат етиштириш салмоғи тобора ошаётганини кўриб уни кенгайтириш режаси тузилди. Авваллари йилига 6—7 тонна мева қуритилган бўлса, бултур 20 тоннага етди. Бу ерда Соли Ҳакимов, Шокир Холов каби ишчилар ғайрат кўрсатмоқдалар.

— Бозор иқтисодиёти нафақат раҳбар ёки мутахассисни, балки оддий деҳқонни ҳам ишбилармонликка ўргатмоқда, — дейди хўжалик директори Авез Холов. — Эндиликда у қай усулда меҳнат қилса натижаси яхшироқ бўлишини ўйлаб кўради. Биз ҳосил етиштиришнигина эмас, балки меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ошириш, уларни ижтимоий жиҳатдан ҳимоялаш, уй-жой қурувчиларга бинокорлик материаллари топишда ёрдамлашиш йўлларини излаяпмиз. Яқинда Челябинск, Комсомол-Амур, Тюмендаги саноат ва қурилиш корхоналари билан ўзаро шартнома туздик. Уларга дастлабки 120 тонна мева ва сабзавот жўнатилди. Эвазига ёғоч-тахта каби материаллар юборишади. Қурилиши 1 миллион сўмга тушган вино заводи ҳам ҳадемай маҳсулот бера бошлайди.

Хўжаликда инсон омилига эътибор ортиб бормоқда. Боғ ва пайкалларда ҳозирги кунда 200 га яқин киши меҳнат қилади. Улар унумли ишлашлари ва кўнгилли дам олишлари учун қулайлик яратилмоқда. Марказий қўрғонда 150 хонадон бор. Қолганлар ўн-ўн беш километрдан қатнайдилар. Шунинг учун ишчиларни турар жой билан таъминлаш бош масаладир. Бултур хўжалик марказида 15 та оила ҳовли тўйлари ўтказган эди, жорий йилда механизациялашган 191-кўчма колонна қурувчилари 4 та уй тиклаб беришди. Айни пайтда 140 ўринли болалар боғчаси, новвойхона, сартарошхона, тикиш-бичиш цехи, ошхона аҳоли хизматида.

Меҳнат аҳли ютуқларни кўрсатиш, турмуш шароитини яхшилаш йўлларини қидирмоқда.

С. БЕШИМОВ.

ФАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

Фарғона вилояти ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари фаолларининг йиғилишида жиноятчиликка қарши курашнинг долзарб муаммолари муҳокама этилди. Халқ депутатлари Фарғона вилоят кенгашининг раиси, вилоят партия комитетининг биринчи котиби Ғ. Фозиловнинг маърузасида ва бошқа нутқларда партия, совет, ҳуқуқни муҳофаза этиш идораларининг, жамоатчилик тузилмаларининг, хўжаликлар, корхоналар ва муассасалар раҳбарларининг жиноятчиликка қарши курашни кучайтиришга доир вазифалари муҳокама қилинди.

(ЎзТАГ).

БУНЁДКОРГА КАМАРБАСТА

«1-Файзиобод» қишлоқ қурилиши комбинати жамоаси буюртмаларни ўз вақтида, сифатли адо этмоқда

«Узагростройиндустрия» республика трестига қарашли «1-Файзиобод» қишлоқ қурилиши комбинатига кираверишда ўрнатилган харита кишн нигоҳини беихтиёр ўзига тортади: Қапчуғайдаги бу корхонадан бутун мамлакатга қип-қизил чизиқлар таралган. Улар асосан жумҳуриятимизнинг ҳамма вилоятларида бунёдкорлик ишларини олиб бораётган 31 қурилиш трестига бориб уланади. Айримлари Қирғизистоннинг Иссиққўл вилоятига, Арманистонга, Ялта шаҳрига, РСФСРнинг бир қатор вилоятларига йўналтирилган, «1-Файзиобод»дан олис-яқинларга тортилган бу чизиқлар корхона маҳсулоти етиб борган манзилгоҳларни англатади.

Ҳаттоки ўзга юртлардан харидорларини топган бу маҳсулотларнинг турлари қанақалиги билан қизиқдик. Улар асосан оддий темир-бетон буюмлар экан. 7, 9, 12, 18 метрлик тўсинлар, харилар, сабзавот омборлари томини ёпишга мўлжалланган ғовак қопламалар, плиталар, дурадгорлик буюмлари — эшик ва ромлар, шунингдек қум-шағал, жами 16 хил тайёр маҳсулот комбинат дарвозасидан чиқиб, вилоятлардаги буюртмачилар қураётган иншоотларга етиб боради. Маҳсулотлар поездга ортиладиган жойда бўлганимизда яна бир нарса эътиборимизни тортди: тўсинлар, том плиталарининг сифати, эшик ва деразаларнинг нафис бўялгани бунёдкорлар бенуқсон ишлашаётганини кўрсатиб турибди. Буюртмачилар рўйхатини, эътироз ва шикоятлар папкасини ҳам кўздан кечирдик ва яна бир нарсага тан бердик: ўтган йиллар давомида ва жорий йил биринчи ярмида маҳсулот сифатига ёхуд буюмларни етказиб бериш муддати чўзилиб кетганидан нолиб, биронта эътироз-шикоят тушмаган. Меҳнат жамоаси ўз вазифасини муқаддас билиб, ҳалол ва унумли меҳнат қилаётганига, қурилиш иншоотларига зарур темир-бетон ва дурадгорлик буюмларини бекаму-кўст етказиб бераётганига ишонч ҳосил қилдик.

1991 йил биринчи ярмида 4 миллион сўмлик маҳсулот таёрланиб, режа ортиғи билан уддаланди. Цех, ишлаб чиқариш бўлинмаларида бўлганимизда қизғин меҳнат қучоғида берилиб ишлаётган кишиларни кўриб, бозор иқтисодиётининг шиддатли бўрони бу корхонани четлаб ўтганми деган фикрга бордик. Жорий йилда нарх-наво ислоҳ қилингани, металл, цемент, ёғоч сингари материаллар таъминотида маром бузилгани маълум. Шу қийинчиликлар инобатга олинса, жамоанинг муваффақиятлари янада салмоқ касб этади. Тақчиллик, етишмовчиликлар чумак урган ҳозирги қалтис шароитда ишлаб чиқариш барқарорлигини таъминлаш, режа-топшириқларни ошириб бажаришга эришиш шубҳасиз таҳсинга лойиқ. Булар ўзи-ўзидан амалга ошадиган ютуқлар сирасидан эмас-ку, сир нимада?

Корхона директори Олимжон Тошматов бизга шундай изоҳ берди:

— Шу соҳанинг ҳавосини олган мутахассислар жамоаларга етакчилик қилади. Ишчи-хизматчилар ҳам бу борада узоқ йиллар ишлаб, малака орттирган тажрибакор кишилар. Жамоамиз танасида тоғни урса талқон этадиган куч мужассам, у кўп ишлар қилишга қодир.

Директор шу корхонанинг фарзанди. У мастерликдан директорликкача бўлган пиллапояларни бир-бир босиб ўтди. Ишчи-хизматчиларнинг ҳар бирини беш панжасидек танийди. Бошқа ишлаб чиқариш дарғалари хусусида ҳам шундай илиқ сўзлар айтиш мумкин. Инсон омилини, унинг билим-тажрибаси ва фидокорона меҳнатини инкор қилиб бўлмайди. Лекин маъмурият фаоллар билан бамаслаҳат ишлаб, бамисоли довулга дуч келган кема дарғасидек корхонани шу кунларнинг тўфонларидан омон сақлаб, тўғри бошқариб бормоқдаки, бу ҳақда алоҳида тўхтаб ўтиш зарур. Айниқса, вазиятни олдиндан кўра билиш ва баҳолашда, меҳнат аҳлини олдиндаги мушкулликларга чоғлаш, қийинчиликларга омилкорликни қарши қўйишда раҳбарият ишлаб чиққан тадбирлар қўл келмоқда. Улар охир-оқибатда бозор иқтисодиётига ўтиш муқаррарлигига, таъминот вақтинча издан чиқишини олдиндан тасаввур қилдилар ва шунга қараб иш тутдилар. Чунончи, барча бўлинмалар хўжалик ҳисобига ўтказилди. Қум-шағал ишлаб чиқариш бўлинмасида ижара пудрати, бетон қориш бўғинида бригада пудрати, бетон қуйиш, тайёр маҳсулотларни қуритиш ва дурадгорлик цехларида коллектив пудрат жорий қилинди.

Қум-шағал тайёрлаш жамоаси ижара усулда ишлаган 1990 йилнинг иккинчи ярмида 100 минг куб метрдан ортиқ маҳсулот жўнатилди. Одатдаги усулда ишлаган кезларида бу кўрсаткич 80—90 минг куб метр атрофида бўларди. 1991 йилнинг биринчи ярмида 103 минг куб метр маҳсулот буюртмачиларга жўнатилди. Бу бўлинмада илгари 15 киши ишлаган бўлса, эндиликда 12 киши уддалаяпти. Бульдозер, экскаватор, тош майдалагич тегирмон ва бошқа техника воситалари панд бермай ишлаяпти. Ишчилар бири-бирига устоз, шогирд, кўмакдош. Ўз вазифасини уддалаб, бошқаларга кўмаклашган ишчи ой охирида маошини ўн фоизи миқдорида мукофот билан рағбатлантирилади. Янгиликлари билан ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ўсишига салмоқли ҳисса қўшган ишчиларни каттагина мукофот кутади. Бу ижобий ўзгаришлар ишчилар турмушида ва маошида ўз аксини топмоқда. Рўйхатга кўз ташлаб, бу ерда меҳнат қилувчиларнинг 450 сўмдан маош олаётганига гувоҳ бўлдик. Илгарилари кўпи билан ойига 280 сўмдан олишарди. Ишчилар ижтимоий ҳимоя учун тўланадиган қоплама пулини ҳам ўз даромадларидан келиб чиқиб мустақил ҳал қилдилар. Уларга 100 сўмдан қоплама пули тўланаяпти. Мазкур бўлинма ҳар ойда 55—60 минг сўмлик сараланган шағал, эланган қум сотмоқда. Бу даромаднинг 20 фоизи ишчиларга маош қилиб улашилади. Яна шунча миқдордаги маблағ корхона моддий рағбатлантириш фондига ўтказилади. Қолгани эса сарф-харажатларга ишлатилади. Булардан ҳам ортиб қолгани бўлинманинг кассадаги жорий ҳисобига бориб тушади. Уларнинг кассада 120 минг сўм жамғармаси бор.

Оила, бригада ва коллектив пудрат асосида меҳнат қилаётган цехлар ва бўғинлар ҳақида ҳам мароқ билан сўзлаш мумкин. У ердаги ишчиларга ҳам 100 сўмдан қоплама пули тўланади. 400—500 сўмдан маош олиб, ўз харажатларини ўзлари қопламоқдалар. Корхонанинг рентабеллиги бугун 30 фоизни ташкил қилади. Мана, икки ойдирки, касаба уюшмаси ҳисобидан ишчиларнинг тушлик овқати текин ташкил қилинган. Шу мақсадга ҳар ойда 11 минг сўм сарф қилинмоқда. Ҳар кварталда ёрдам сўраганларга 15 минг сўмлик моддий ёрдам кўрсатилади. Оғир жабҳаларда жисмоний меҳнат қилаётганлар маошига 20 фоиз устама қўшиб берилади. Ишчиларни дам олиш уйларига юборишга, уларнинг фарзандларини пионер лагерларида ҳордиқ чиқариши учун ажратилган текин йўлланмалар бунга кирмайди. Қапчуғай посёлкасида ишчилар учун барча қулайликларга эга шинам маскан барпо қилинмоқда.

Сабзавот ва мевaларнинг нархи томга сакраган шу кунларда ёрдамчи хўжаликнинг нечоғлик асқотаётганини алоҳида айтиб ўтиш зарур. 15 гектар боғда ўрик, олма, шафтоли ғарқ пишган. 1,5 гектар бодомзор бу йил ҳосилга кирди. Ишчи-хизматчиларга помидор, бодринг, сабзи, картошка арзон нархларда тарқатилади. Юз бош қўй парвариш қилинмоқда. Сут, гўшт билан таъминлашни йўлга қўйиш мақсадида қорамоллар сотиб олиш режалаштирилмоқда. Корхона маъмурияти эришилган ютуқлар билан кифояланиб қолмасдан изланишни давом эттираяпти. 1992 йилдан эътиборан корхона тўла ижара пудратига ўтиб ишлашга ҳозирлик кўриб қўйган.

— Цех ва бўлинмаларда жорий қилинган коллектив пудрат ва ижара пудрати ўзини оқлаётган бир пайтда мукаммаллик сари янги қадам ташлашга ҳожат бормикин? — сўраймиз директор Олимжон ака Тошматовдан.

— Бор, — дейди у. — Тарқоқ кучларни бирлаштириш учун шундай қилиш зарур. Ҳар бир цех ва бўлинмаларда ҳамжиҳатлик юзага келган. Бу яхши. Улар асосан ўзлари учун тиришишади, талашиб-тортишади. Вужудга келган бир жон-бир танликни бутун корхона мулкига айлантириш керак. Ишчилар цех қобиғидан чиқиб, комбинат миқёсида қайғуришсин, пировард натижа учун жон қўйдиришсин. Корхона ижара пудратига ўтса, шундай мақсадга эришилади. Қолаверса, бу давр талаби. Бозор иқтисодиёти шароити уммон бўлса, корхона унда сузиб бораётган кемадир. Уни илдам елдириш, замон сабосидан ортда қолмаслик учун экипаж аъзолари бир ёқадан бош чиқариб эшкак тортиши керак. Маъмурият ҳозирданоқ РСФСР, Қирғизистон металлурглари билан 1992 йилда хом ашё етказиб бериш ҳақида ўзаро шартнома тузди. Цемент заводлари билан ҳам шундай аҳдлашувларга эришилди.

Фарғона вилоятидаги «1-Файзиобод» қишлоқ қурилиши комбинати ишчи-хизматчиларининг келгусидаги пишиқ-пухта режалари ҳақида яна кўп сўзлаш мумкин. Аммо бундан ҳамма ишлар жойида экан-да деган хулосага бормаслик керак. Уларнинг ташвишлари бисёр. Бугун энг қаттиқ безовта қилаётгани бинокорлик материалларини етказиб беришдаги ноаниқлик. 1991 йил биринчи ярмида 6 минг ўрнига тўрт минг куб метрга яқин тахта-ёғоч олинди. Фондда белгиланган ҳажмдаги металл, цемент, кабель ва бошқа материалларнинг ҳам аранг 60 фоизи етиб келди. Жамоа тежамкорликка қаттиқ риоя қилиб, жамғарилган материаллардан фойдаланган ҳолда таъминотдаги қийинчиликларни бартараф этиб, ойлик режа-топшириқларни уддалаб келмоқда. Ишчи-хизматчиларнинг эътибори, куч-ғайрати бекаму-кўст ишлашга сафарбар қилинган. Маҳсулот сифатсиз чиқса, унинг 100 фоиз қиймати ўша бўлинмадан ундириб олинади. Шу далилнинг ўзи ҳам жамоа нечоғлик қаттиқ тартиб асосида меҳнат қилаётганини кўрсатиб турибди.

— Бозор иқтисодиёти шароитида шартнома тузган томонлар ўз сўзининг устидан чиқиши, яъни унинг бандларига риоя қилиши зарур, — деб суҳбатга қўшилади комбинат бош муҳандиси Одилжон Ҳакимов. — Лафзида турмайдиган шерик тез назардан қолади, ҳеч ким у билан шартнома тузмайди. Жамоамиз ўз зиммасидаги масъулиятни чуқур ҳис этади. Иморатларнинг белгиланган муддатларда битиши кўп жиҳатдан бизнинг комбинатдан устунлар, тўсинлар, темир-бетон конструкциялар ва бошқа материалларнинг ўз вақтида, етарлича етказиб берилишига боғлиқ. Уларни мажозий маънода ҳар бир бинонинг пойдевори, устуни, асоси дейиш мумкин. Қурилишларнинг шундай ускуналар билан яхши таъминланиши тезкорликни оширади, иш суръатига қанот бағишлайди.

А. ТЎХТАСИНОВ,
Б. ҚАҲҲОРОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбирлари.

СУРАТЛАРДА: 1. Корхонанинг тажрибали ишчиси Бахтиёр Ҳакимов, бош муҳандис Одилжон Ҳакимов, ишбоши Тоиржон Эргашев ва мусобақа пешқадами Усмон Жўраевлар. 2. Комбинат директори Олимжон Тошматов ва бошланғич партия ташкилоти котиби Маматожи Нурматов келгусидаги режалар хусусида ўзаро маслаҳатлашишмоқда.

Л. КИМ олган суратлар.

ТАДБИРКОРЛИК БОШ ОМИЛ

Жалолқудуқ ремонт — ишлаб чиқариш корхонасини Андижон вилояти колхоз ва совхозларида яхши биладилар. Янги техника ва эҳтиёт қисмларни хўжаликлар шу ердан олади. Жорий йилнинг биринчи ярмида 700 минг ўрнига 800 минг сўмликдан зиёд эҳтиёт қисмлар буюртмачиларга жўнатилди. Бир миллион ўрнига 1.100 минг сўмлик техник хизмат кўрсатилди.

Корхона фаолиятига назар ташлаган киши ҳамма нарсани қадрлар ҳал этади деган эски иборада катта ҳикмат яширинганига ишонч ҳосил қилади. Мураккаб техника ва асбоблар билан жиҳозланган цехлари, ишлаб чиқариш бўғинларида 350 ишчи-хизматчи бир ёқадан бош чиқариб аҳил меҳнат қилаяпти. Уларнинг 18 нафари олий маълумотли. Ўнга яқин ишчи илмгоҳларда сиртдан ўқиб, таълим олмоқда. Аксарият инженер-техник ходимлар мамлакатнинг турли шаҳарларидаги корхоналарда бўлиб, тажриба алмашиш йўли билан малака ошириб қайтдилар. Корхонанинг ўзида ҳам тажрибакор илғор ишчилар кучи билан малака ошириш мактаби ташкил қилинган. Етарли билим-иқтидор, метин интизом самарали ишлаб, юксак техник-иқтисодий кўрсаткичлар қўлга киритилишида муҳим омил бўлмоқда.

Ҳозир тақчиллик, дўкон пештахталаридан қут-барака кўтарилгани, нарх-наволар ошгани корхона ходимлари кайфиятига салбий таъсир кўрсатмай қолмади. Маъмурият касаба уюшмаси билан ҳамкорликда жамоани ижтимоий ҳимоя қилиш чораларини ишлаб чиқди. Даромаднинг бир қисмидан моддий кўмак кўрсатиш фонди ташкил қилинди. Чунончи, ишчи-хизматчиларга қоплаш пули сифатида 2600 сўм ажратилди. Кўп болалик оилаларнинг 153 нафар фарзандига 40—50 сўмдан, жами 6140 сўм пул бўлиб берилди. Ишлаб чиқариш пешқадамлари ва ташаббускор ишчи-хизматчиларни рағбатлантиришга 27.740 сўм ажратилган.

Корхонанинг тадбиркор ходимлари бир неча йил бурун 36 гектар майдонда ёрдамчи хўжалик ташкил қилиб, боғдорчилик, полизчилик ва чорвачиликни йўлга қўйишганди. Ўша пайтларда экилган кўчатлар бугун бақувват дарахтларга айланган. Бузоқлар, қўйлар кўпайиб, сурув бўлган. Етиштирилган узум, олма, ўрик, ёнғоқ, гилос, помидор бодринг, карам сингари маҳсулотлар кўпсонли жамоага етиб ортмоқда.

Ўтган йили ёрдамчи хўжалик ходимлари 3034 килограмм узум, 2200 килограмм олма, 1101 дона лимон 14,5 минг килограмм гўшт, 13 минг литр сут жамоага арзон нархларда сотдилар. Ҳозирги қийинчиликларни бартараф қилишда ёрдамчи хўжалик муҳим аҳамият касб этмоқда.

Амалдаги йилда жамоа учун арзон нархларда ўтган йилдагига нисбатан 1,5 ҳисса ортиқ боғдорчилик ва полиз маҳсулотлари ажратилади. Жумладан киши бошига 45—50 килограммдан гўшт, 37—40 литрдан сут бериб бориш мўлжалланган. Белгиланган режани амалга ошириш учун пухта негиз яратилган. Бугун ёрдамчи хўжалик чорвадорлари 28 бош сигир, 50 бош новвос, 20 бош бузоқ парвариш қилишмоқда. Йилнинг ўтган биринчи ярмида киши бошига 25 килограммдан гўшт ва 20 литрдан сут тарқатиб чиқилди.

— Талонимизга давлат қачон гўшт беради, бозорлардаги нарх-наво пасаярмикин деб кутиб юрганимиз йўқ, — дейди бош бухгалтер Топиғжон Абобакиров. — Биз жамоани гўшт-сутдан ташқари 10 хилдан ортиқ боғдорчилик ва полиз маҳсулотлари билан таъминлаб келаяпмиз. Келгуси йили ёрдамчи хўжалик ҳисобига корхона жамоасининг эҳтиёжларини тўла қондиришга эришамиз...

Ҳа, ремонт-ишлаб чиқариш корхонасининг ишчилари, муҳандис-техник ходимлари ҳозирги қийинчиликлар қаршисида ёлғиз ва ожиз эмаслар. Маъмурият ва касаба уюшмаси тадбиркорлик кўрсатиб, жамоани бозор иқтисодиётининг нотаниш, эгри-бугри сўқмоқларидан ишонч билан олға бошлашмоқда. Яқинда хусусий уй-жой қурувчиларга ёрдам кўрсатиш дастури эълон қилинди, унда корхона уй-жой қурилишни тахта-ёғоч, қоришма ва ҳоказо материаллар билан таъмин қилишни ўз зиммасига олган. Келгуси йили корхона ўзига қарашли кичик ғишт заводи ишга тушиб, аҳолига маҳсулот сотишни йўлга қўяди. Ғамхўрликлардан руҳланган жамоа эътиборга жавобан юксак унум билан меҳнат қилмоқда.

Ж. ТОШБОЕВ.

Турмуш чорраҳаларида

ҚУРОЛ ҚИДИРИЛМОҚДА

МОСКВА. СССР Ички ишлар вазирлигида журналистлар билан учрашувда хабар қилишларича, 1991 йилнинг биринчи ярмида бир ярим миллионтадан кўпроқ жиддий ҳуқуқбузарликлар содир этилганлиги рўйхатга олинди. Бу эса ўтган йилги кўрсаткичлардан йигирма фоиз кўпдир, Литва, Эстонияда, РСФСРнинг Урал, Узоқ Шарқ, Волга-Вятка районларида жиноятчилик айниқса кучайди. 15 минг дона ўт очувчи қурол ҳали ҳам қидирилмоқда.

КАРАМЗОРГА ТЎППОНЧА БИЛАН

ВЛАДИВОСТОК. Приморье ўлкасида «Ҳосил учун жанг» ифодаси ўзининг том маъносини касб этаётганга ўхшайди. Колхоз ва совхоз далаларида экинлар пиша бошлаши билан чақирилмаган меҳмонлар тез-тез ташриф буюрадиган бўлиб қолдилар. Баъзан иш тўғридан-тўғри тўқнашишгача ва ҳатто ҳаётга қасд қилишгача етиб бормоқда. Етиштирилган ҳосилнинг 30 фоизгача бўлган қисми талончилар қўлига тушмоқда. Халқ депутатлари Чугуевка район Совети райондаги барча подачиларни ов милтиқлари билан қуроллантириш ва фермалар ҳамда далаларни қўриқлаш учун қўшимча равишда қоровуллар ажратиш тўғрисида фармойиш берди.

ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, ЁДГОРЛИК!

СЕВАСТОПОЛЬ. Халқ депутатлар Севастополь шаҳар Советининг ижроия комитети аҳолига ҳамда меҳмонларга одатдан ташқари илтимос билан мурожаат этди: ўз хавфсизлигингизни сақлаш мақсадида Хрустальная бурнидаги ёдгорлик тошига яқинлашманг. Жуда катта бу иншоот 70-йилларнинг охирида Қаҳрамон шаҳар Севастополь шаҳрига ўрнатилган эди. Лекин у ҳозир авария ҳолатидадир. Қоплама плиталари кўчиб, жуда юқори баландликдан пастга тушмоқда.

ХАСТАЛИКНИНГ АВЖИГА ЧИҚИШ ДАВРИ

ТВЕРЬ. «Тверская жизнь» рўзномасининг хабар қилишича, бу йил вилоятда сўзак касалига йўлиққан кишилар сони икки ярим баравардан кўпроқ ортди. 20 ёшдан 29 ёшгача бўлган йигит ва қизлар жуда кўпчиликни ташкил этади. Бу касалга йўлиққанлар орасида балоғатга етмаганлар ҳам бор. Шифокорлар худди шу йили пала-партиш жинсий алоқалар чоғида сўзак касалига йўлиқиш эҳтимоли кучайиши хусусида огоҳлантирмоқдалар. Тиббиёт фани маълумотларига қараганда, ҳар 11 йилда бу тери касаллигини қўзғатувчи микробнинг фаоллиги кучаяди. 1979—1980 йилларда сўзак касали охирги марта хуруж қилганди. Ҳозир яна шундай давр бошланди.

АВГУСТ «ҲАЗИЛИ»

ИРКУТСК. Шаҳарнинг кўпчилик аҳолиси апрель ҳазилига ўхшаш ҳазилни ўз бошларидан кечирдилар. Эрталаб барвақт сут дўконлари олдида навбатга турган ва ҳеч нарсадан хабари бўлмаган харидорлар ниҳоят маҳсулотлар келтирилганида нархини эшитиб ҳайратда қолишди. Сметананинг бир қилоси 6 сўм, творогнинг нархи 3,5 сўм, ярим шиша қаймоқ 2 сўм турарди. Кейинчалик маълум бўлишича, савдо ходимлари нархномаларни қўйишда хато қилган эканлар.

(ТАСС).

ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

МУДДАТ УЗАЙТИРИЛДИ

ДЕҲЛИ. (**ТАСС мухбири Борис Зайцев**). СССР билан Ҳиндистон анъанавий дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлаш ҳамда чуқурлаштиришда олға томон тарихий қадам қўйдилар — иккала мамлакат тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида 1971 йил августида имзоланган Совет—Ҳиндистон шартномасини яна 20 йилга узайтиришга қарор қилдилар, деди бугун бу ерда Ҳиндистон ташқи ишлар вазирлигининг расмий вакили журналистлар билан махсус уюштирилган суҳбатда. Дўстона алоқалар тарихидаги мана шу жуда муҳим қарор кучга кирди, деб таъкидлади Ҳиндистон ташқи ишлар вазирлигининг вакили.

ҲИНДИСТОН—СОВЕТ МУНОСАБАТЛАРИ

ДЕҲЛИ. (ТАСС мухбири Алексей Полянский). **Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар мустаҳкам негизга қурилган, кўп йиллик анъаналарга эга, замон синовидан муваффақиятли ўтган, — деди Ҳиндистоннинг таниқли сиёсат ва жамоат арбоби, халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Аруна Асаф Али ТАСС мухбири билан суҳбатда. «Ҳиндистон билан СССР халқаро майдонда ҳамиша тинчлик ва қуролсизланиш учун изчиллик билан курашиб келдилар, уруш ва тажовузларни қораладилар. Ҳиндистон билан Совет Иттифоқи ўртасида тинчлик, дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома, — деди Аруна Асаф Али хоним, — Ҳиндистон—Совет муносабатларини ривожлантиришда муҳим босқич бўлди, 8 август куни шу шартнома имзоланган куннинг йигрма йиллиги нишонланади». Шартнома иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларнинг янги омили бўлиб қолди ва ҳар томонлама Ҳиндистон—Совет муносабатларини янада самаралироқ ривожлантиришни таъминлади.**

Ҳиндистон билан СССР қарийб қирқ йилдан буён иқтисодиёт ва савдо-сотиқ соҳаларида ўзаро манфаатли самарали ҳамкорлик қилиб келмоқдалар ва Совет Иттифоқидаги қайта қуриш жараёни бу муносабатларни иккала дўст давлатнинг халқлари манфаатлари йўлида ривожлантиришнинг янги йўлларини очишидан умидвормиз, деб таъкидлади Ҳиндистоннинг таниқли жамоат ва сиёсат арбоби.

ҒАРБИЙ СОҲИЛДАГИ ТЎҚНАШУВ

ҚОҲИРА. (**ТАСС мухбири Андрей Маляров**). Ўтган кеча-кундузда Ғазо шўъбасида ва Қуддуснинг марказий ерларида Фаластин ўсмирлари билан истилочиларнинг армия бўлинмалари ўртасида қаттиқ тўқнашувлар бўлди.

Ғазода фаластинликларнинг армия соқчиларига ҳужуми натижасида исроиллик аскар қаттиқ жароҳатланди. Тўрт араб шу ҳаракатда қатнашганликда шубҳа остига олиниб, қамалди. Қуддусда фаластинлик ўсмирлар ёндирувчи қоришма солинган шишаларни яҳудий мустамлакачиларига тегишли автомашиналарга отдилар ва уларнинг бир нечтасини ёқиб юбордилар. Полиция ва хавфсизлик кучлари шаҳарнинг бир неча даҳасини қуршаб олди. Одамлар қамоққа олинмоқда.

Мэна агентлигининг хабарига қараганда, ўтган кунларда Фаластин қочоқларининг Шати ва Нусейрат (Ғазо шўъбаси) лагерларида ҳамда Иордан дарёсининг ғарбий соҳилидаги бир қанча аҳоли истиқомат жойларида ҳам Фаластин намойишчилари билан полиция ўртасида айрим тўқнашувлар рўй берган.

ЭРИГА ХИЁНАТ ҚИЛГАН АЁЛЛАР

БОНН. (**ТАСС мухбири Сергей Сосновский**). Ҳар икки немис аёлининг бири умрида камида бир марта эрига хиёнат қилган. «Нойе ревью» ойномасининг топшириғига мувофиқ оила ва никоҳ муаммоларини тадқиқ этиш Гамбург илмгоҳи ўтказган савол-жавобда шу нарса маълум бўлди. «Бир марта гуноҳ қилганларнинг» тахминан учдан бир қисми эрига қайта хиёнат қилмаган — Виждон азоби бунга йўл бермаган. Аёлларнинг 22 фоизи вақти-вақти билан эрларига хиёнат қилиб туришларини тан олди, 17 фоизи эса доимий ўйнашлари борлигини яширмайдилар ҳам. Хиёнат қилган аёлларнинг, янги ёр топганларнинг 11 фоизи ўз эрларидан ажрашганлар.

СЎНГГИ СОАТДА

ВАШИНГТОН. АҚШ маъмурияти Яқин Шарққа бағишланган сулҳ конференциясида Фаластин делегациясининг қатнашиш имкониятига ишонч билан қарамоқда ва шунга умид қилмоқда. Оқ уйнинг матбуот котиби Марлин Фицуотер чоршанба куни шу гапни айтди.

Сулҳ конференциясини тайёрлаш жараёнида, деди у журналистларга Мэн штатидаги Кеннебанкпорт деган жойда (АҚШ Президенти Жорж Буш шу ерда дам олмоқда), «катта силжишга эришилди, бироқ бартараф этилиши лозим бўлган қийинчиликлар ҳали ҳам учраб турибди. Мана шу қийинчиликлар амалий тарзда бартараф этилиши керак». «Вакиллик (конференциядаги) тўғрисидаги масала хусусида бериладиган қандайдир баёнот бу жараённи барбод қилишини биз асло хоҳламаймиз, деб таъкидлади М. Фицуотер.

* * *

ЛОНДОН. Шу йилнинг май ойида Совет «Мир» орбитал станциясида фазога парвоз қилган Хелен Шарманга космонавтикани ривожлантиришга қўшган жуда катта ҳиссаси учун чоршанба куни Британия сайёралараро жамиятининг фахрий медали топширилди. Бу ерда бўлиб ўтган тантанали маросимда Цеффилд шаҳрида яшовчи 28 яшар технологни қўшма қироликнинг биринчи фазогири сифатида табрикладилар.

Х. Шарман мукофотни қабул қилиб олар экан, бўлиб ўтган қўшма Совет—Британия космик парвози космик фазони бундан буён тадқиқ этишда илм-фан ва жамоатчилик доираларини янада кўпроқ қизиқтиради, деб умид билдирди.

Британия сайёралараро жамиятининг медали билан мукофотланганлар орасида совет фазогирларидан Юрий Гагарин билан Валентина Терешкова ҳам бор.

* * *

ХАРАРЕ. Африка миллий конгрессининг Президенти Нельсон Мандела Жанубий Африкада мамлакатнинг келгусидаги конституциявий тузилиши тўғрисида музокара бошлангунча ўтиш даври ҳукумати тузилишини талаб қилди. У чет эл сафаридан қайтиб келгач, чоршанба куни Йоханнесбургда журналистлар билан суҳбат пайтида қуйидагиларни таъкидлади: Озодлик ҳаракати можарони тинч бартараф этишга содиқ бўлиб қолаверади, бироқ «музокарани боғланган кўз билан» олиб бормоқчи эмас. Ҳукумат маъмурлари «инката» ташкилотини пул билан таъминлашига алоқадор можаро барча давлат идоралари ва муассасаларига ҳолисона раҳбарлик қилиш зарурлигини яна бир бор исботлади. Африка миллий конгрессининг фикрича, фақат ўтиш даврининг ҳукуматигина шундай раҳбарликни амалга ошириши мумкин. У апартеид тузумидан ирқий бўлмаган демократик жамият сари илгари силжишнинг бутун жараёнини назорат қилиб турадиган бўлади.

(ТАСС).

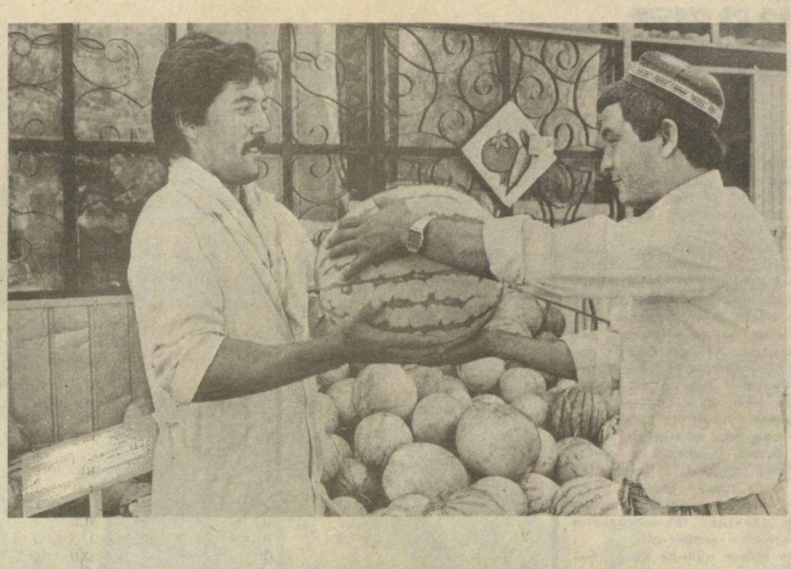

ҚОВУН САЙЛИ

Файзиёб пойтахтимизнинг Карл Маркс кўчасидаги ва унинг атрофидаги хиёбон кейинги уч кун давомида шаҳарликлар ва жумҳуриятимиз меҳмонлари билан гавжум бўлди. Полиз пайкалларидаги, ишкомлардаги, умуман деҳқон даласидаги тароват бу ерга кўчди. Савдо расталари ёзнинг турфа ноз-неъматларига тўлди. Карнай-сурнайлар садоси билан бошланган анъанавий қовун сайли байрамона тус олди. Тошкент шаҳар деҳқончилик-саноат идорасининг ходимлари ана шу хайрли ишнинг ташкилотчиси бўлишди.

Биз қовун сайли бошланган дастлабки куни бу ерга ташриф буюрган шаҳарликларнинг ва пойтахтимиз меҳмонларининг қувончларига шерик бўлиб, уларни мулоқотга чорладик, савдо ходимларини ва хизматчиларини суҳбатга жалб этдик.

Тошкент деҳқончилик-саноат идорасининг катта мутахассиси Тўлқин Ҳамидович Бобоев шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муносабатлар ўзаро ҳурмат туйғуларига йўғрилганлигини алоҳида уқтириб ўтди.

— Деҳқон меҳнати — қут-барака сарчашмаси, дастурхонларимиз кўрки, — деди у. — Бободеҳқонларимизга раҳмат! Йил бўйи меҳнат қилиб, элни ўйлашади. Биз уларга доимо таъзимдамиз. Шаҳримиз аҳолиси бугун улар етиштирган ноз-неъматлардан баҳраманд бўлишаяпти. Савдо расталаримизда 14—15 хил маҳсулот сотилмоқда. Уларнинг сифати ҳам яхши. Нархи ҳам унчалик қиммат эмас. Биргина қовунни олиб кўрайлик. Бозорда унинг ҳар килограмми 1—1,5 сўм баҳоланаётган ҳозирги бир пайтда биз уни харажатларни ҳисобга олган ҳолда аҳолига икки баравар камига сотаяпмиз. Буям деҳқонларимизнинг саховати.

Хиёбонни оралаймиз. Ҳар қадамда эндигина полиздан узилган қовунларнинг муаттар бўйи димоққа урилади. Тарвузлар уюм-уюм. Хиёбон лаҳза сайин бир тароватига минг чандон тароват қўшади. Ораста кийинган, хушмуомила сотувчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Харидорларнинг кайфияти баланд.

Биз Киров район мева-сабзавот савдоси идорасига қарашли 20-дўкон мудири Абдуллажон Ориповни ўз савдо ходимлари билан суҳбат пайтида учратдик. У харидорларга маданий хизмат кўрсатиш зарурлигини алоҳида таъкидлади. Бу дўкон ходимлари ва хизматчилари биргина анъанавий байрамда эмас, йилнинг тўрт фасли ҳам шаҳарликларга намунали хизмат кўрсатиб келишаяпти. Дўконнинг барча шахобчаларида ёз неъматларининг истаган турини харид қилиш мумкин. Улар Сурхондарё, Фарғона, Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилоятлари деҳқонлари билан мустаҳкам ўзаро алоқа ўрнатишган. Жумладан, Сурхондарёдан — узум, Фарғонадан — олма, шафтоли, Жиззах ва Сирдарёдан — қовун ва тарвуз, Тошкент вилоятининг Оққўрғон ва Пискент районларидан эса шартномага кўра тарвуз ва пиёз олиб, имкон даражасида шаҳарликлар дастурхонига турли неъматлар етказиб беришаяпти. Шу туфайли ойлик режадаги 60 минг ўрнига 110—120 минг сўмлик савдо хизмати кўрсатишаяпти. Бунда Қудрат Ниғматов, Яраш Жумабоев, Гулчеҳра Отабоева, Вазира Носирова сингари сотувчи ва қадоқловчиларнинг хизмати катта бўлаяпти. Киров район улгуржи-чакана мева-сабзавот савдоси корхонасининг кўплаб дўконлари Ишчилар шаҳарчасида ва Юнусободнинг аҳоли гавжум даҳаларида қовун сайли байрамида қатнашаяпти.

Тўкинчилик рамзи — анъанавий байрамда пойтахтнинг барча район савдо ходимлари фаол иштирок этишди. Чунончи, Собир Раҳимов, Киров, Октябрь, Куйбишев, Акмал Икромов, Чилонзор, Ленин, Фрунзе ва Ҳамза район улгуржи-чакана мева-сабзавот савдоси корхоналари ходимлари аҳолига намунали хизмат кўрсатишди.

Қовун сайлининг эртаси куни хиёбонларда савдо яна қизигандан қизиди. «Тилими тилни ёрадиган» қовуну тарвузлардан, шарбати бол узумлардан ва сабзавотнинг турфа хилидан савдо қилаётган шаҳарликлар бободеҳқонларга ва бу сайлнинг ташкилотчиларига дил-дилдан раҳматлар айтишди. Нозу неъматлардан харид қилган ҳолда хонадонларига мамнун қайтишди.

Биз ана шундай харидорлардан бири, Ўрта Осиё темир йўл бошқармасининг меҳнат фахрийси Асқар ака Акбаровни муҳтасаргина суҳбатга чорладик.

— Илоё, деҳқонларимиз барака топишсин! — унинг биринчи каломи шундай бўлди — Неварам Азаматжон билан мана, қовун харид қилдик. Бозордан кўра икки баравар арзон. Қовуну тарвузлардан татиб ҳам кўрдик. Бирам ширалики...

Ҳа, дарвоқе, қовун сайли — нозу неъматлар байрами шаҳримизнинг кўпгина жойларида ташкил этилди. Сирдарё ва Сурхондарё деҳқонлари Чорсуда — Марказий универсам магазин қошида, андижонликлар — «Фарҳод» бозорида, сурхондарёликларнинг яна бир гуруҳи ва қашқадарёликлар Сирғали ва Қорақамишда ўзлари етиштирган ширин-шакар маҳсулотларини шаҳарликлар дастурхонига тортиқ этишди.

Бободеҳқонларимизнинг турфа неъматларидан баҳраманд бўлганлар ўз миннатдорчиликларини шундай ифода этишди: «БОБОДЕҲҚОНГА РАҲМАТ!».

А. ТУРДИЕВ,
М. ЕҚУБОВ.

Жумҳуриятимиз пойтахтида ўтказилган анъанавий қовун сайли шаҳримиз аҳолисини ғоят хушнуд этди. Савдо расталарида ва хиёбонларда харидорларга намунали хизмат кўрсатилди. Шаҳарликлар дастурхонини ширин-шакар мевалар безади.

Қовун сайлидан олинган ушбу сурат-лавҳалар анъанавий удумнинг тароватли руҳини акс эттиради.

СУРАТЛАРДА: 1. Пойтахтдаги Киров район мева-сабзавот савдоси идорасига қарашли 20-дўкон мудири А. Орипов ва сотувчи Я. Жумабоев харидорга хизмат кўрсатишмоқда. 2. Катта сотувчи Ф. Зокиржонов харидорга деди: «Бу заминимиз саховатидир!» 3. Қовун сайлидан бир лавҳа.

В. ХАРИТОНОВ олган суратлар.

СОВХОЗ ОБЖУВОЗИ

Ёзёвон районидаги Хонобод қишлоғида шолини оқлайдиган кичик корхона хизматидан деҳқонлар бениҳоят мамнун бўлмоқдалар. «Ёзёвон» совхозига қарашли бу корхонада шолини ёввойи ўтлар уруғидан тозалайдиган, қобиғидан ажратадиган қурилмалар, гуручнинг майдасини ажратиб оладиган механик элаклар ишлаб турибди. Бир кеча-кундузда 2 тонна шоли оқланмоқда.

А. МАДРАҲИМОВ.

ИККИ БАРАВАР КЎП

Давр талабидан келиб чиқиб, Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхоз-техникуми мутахассислари саноатнинг кичик корхонаси ҳисобланган консерва цехини очган эдилар. Ўтган йили у ўзининг дастлабки маҳсулотини харидорларга тортиқ қилди. 500 минг шартли банка мева шарбати, сабзавот консерваси каби маҳсулотлар тайёрланиб, савдо шохобчаларига чиқарилди. Энг муҳими уларнинг эҳтиёжидан ортиқчаси Иркутск областининг Братск шаҳрига юборилди. Бунинг эвазига 12 вагон ёғоч келтирилиб, совхоз ишчиларига тарқатилди. Корхонадан бир йилнинг ўзидагина хўжаликка 300 минг сўм даромад тушди. Энг муҳими 60 нафарга яқин йигит-қиз иш билан таъминланди.

— Бу йил цехимиз қуввати икки баравардан кўп оширилди, — дейди биз билан суҳбатда цех бошлиғи Юсуфжон Юнусов. — 1 миллион 200 минг шартли банка консерва тайёрлашни кўзлаб ишлаяпмиз.

С. ИСМОИЛОВ.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

БУТУН ЕВРОПА ЎҚИШГА КЕЛАДИ

ЛЕНИНГРАД. Европа халқлари дорилфунуни XXI аср мутахассисларини тайёрлашда «ўқув майдони» бўлади. У Ленинград Давлат дорилфунуни дарсхоналари ҳамда тажриба ўтказиш хоналаридан фойдаланади. Нева соҳилидаги шаҳарда Европа мамлакатлари олий ўқув юртлари ректорларининг ЮНЕСКО ҳомийлигида бўлиб ўтган анжумани шундай қарор қабул қилди. Олий ўқув юрти кафедралари, факультетлари, тажриба ўтказиш хоналари, илмий маълумотлар мажмуи дорилфунун таъсис этган мамлакатларнинг ўқув юртларида вужудга келтирилади. Уларнинг умумназарий тайёргарликдан ўтган талабалари Европа халқлари дорилфунунида ўқишни давом эттиришга келадилар.

АЖОЙИБ АСБОБ

МИНСК. Белорус олимлари кашф этган ўзига хос, ажойиб дозиметр Чернобиль фалокати рўй берган ерларда олинган нурланиш миқдорини доимий назорат қилади. Дозиметрнинг қулайлиги шундаки, уни ёнингизда олиб юрмайсиз, аксинча чўнтагингизда хабар берувчи кичкина ойна бўлади. Ионлашадиган нурланиш таъсири остида унда ўзига хос спектрал тавсифлар ўзгариб туради. Узатгичдан керакли ахборотни дозиметр ёрдамида атиги бир секундда олинади. Индикатор ўзининг ноёб хусусиятларини неча ўн йиллар мобайнида сақлаб қолади. Метрологик синовлар ўтказиш учун ана шундай асбобларнинг тажриба туркуми тайёрланди.

БИТИМСИЗ ЁРДАМ БЕРИБ БЎЛАДИМИ!

СИМФЕРОПОЛЬ. Мутахассисларнинг таъкидлашларига қараганда, Қрим далалари, токзорлари ва боғларида пишиб етилаётган ҳосилни йиғиштириб олиш учун 25 минг жуфт қўл керак бўлади. Дарвоқе, бу йилги мавсумда шаҳарликлар хўжаликларга ёрдам бериш учун юқорида тузилган рўйхат бўйича бормайдиган бўлдилар. Бундай тадбир биринчи марта амалга оширилмоқда. Шаҳарликлар ўз хоҳишларига кўра жамоа ва давлат хўжаликлари билан битимлар тузишади.

ГЎШТ ЎРНИГА

УССУРИЙСК. (Приморье ўлкаси). Приморье аҳолиси эндиликда ўз шаҳар хонадонларидаги айвончаларда ҳам қўзиқорин етиштиришлари мумкин. Приморье қишлоқ хўжалик илмий тадқиқот илмгоҳининг биотехнология тажриба ўтказиш хонаси улар учун уруғлик етказиб бера бошлади. Унча инжиқ бўлмаган ва серҳосил қўзиқоринлар шампиньонлар билан жиддий рақобат қилмоқда. Лаборатория қўзиқоринлинг шампиньон турини бундан анча илгари ўзлаштириб олган эди. Муҳими шундаки, «Вешенки» қўзиқорининининг уруғлиги гўшт маҳсулотлари тақчил шароитда эркин савдода пайдо бўлди. Қўзиқоринлар таркибида оқсил моддаси кўп, у гўшт ўрнини муайян даражада қоплайди.

(ТАСС).

«ОЙНАИ ЖАҲОН»ДА КЎРИНГ

13 - 18 АВГУСТ

ҲАР КУНИ

● 8.25 Соғлом бўлай десанг (шанба ва якшанбадан ташқари, (ЎзТВ-II).
● 18.00 Ўзбекистон телевидениесининг «Янгиликлар» кўрсатуви. (ЎзТВ-II).
● 19.30 да рус тилида «Ахборот» программаси (ЎзТВ-I).
● 22.00 да ўзбек тилида «Ахборот» программаси. (ЎзТВ-I).
● 6.00 да Марказий телевидениенинг «Тонг» мусиқий кўрсатуви. (МТ-I орқали, шанба ва якшанбадан ташқари).
● 20.30 да барча программалар орқали Марказий телевидениенинг «Время» программаси.
● 11.30 да ТСН (шанба ва якшанбадан ташқари, 14.30— ҳар куни МТ-I).
● 8.00 да Эрталабки бадантарбия (МТ-II орқали, якшанба куни «Зарядкага сафланинг»).
● 19.45 да «Хайрли тун, кичкинтойлар!» (МТ-II).

• 13, сешанба

● ЎзТВ I

18.10 Мультфильм. 18.20 «Элга хизмат: талаб ва таклиф». 18.50 «Дўстлик» студияси кўрсатади. 19.50 «Шеърият дафтаридан». 20.00 «Тановар» ансамблининг концерти. 21.10 «Бевосита мулоқот». 22.25 «Спортлото». 22.30 «Дайди». Бадиий фильм, 1-серия. (Ҳиндистон).

● МТ I

8.30, 18.55, 01.05 «Олча ўпқон». Бадиий фильм. 10.05 Мультфильмлар. 10.30 Болалар соати 11.45 Долзарб репортаж. 12.00 М. Булгаков ҳақида хотиралар. 13.45 «Телемикст». 14.45 «Ҳаммасига ҳақ тўланган». Бадиий фильм, 1-серия. 16.05 «Қизиқувчилар олами». 16.20 Болалар учун фильм. «Барчага маълум сир». 1-серия. 17.25 «Сиз яратган боғ». 17.55 ТСН. 18.10 Сиёсий мулоқотлар. 21.10 «Кинопанорама». 22.25 «Лавозим». 23.30 ТСН. 23.40 «Александр Вертинский одессеяси». Телефильм, 1-фильм. 00.30 «Фрянов сўқмоқлари».

● МТ II

8.15 Халқ куйлари. 8.30 Г. Калау. «Этик кийган мушук». Спектакль. 9.30 «Шаҳрим куйи». Фильм-концерт. 10.00 Мультфильмлар. 10.40 «Қойил!». Киноконцерт. 13.30 Болалар учун фильм. «Маҳфий фарватер». 1-серия. 14.35 «Ватан қанотлари». 15.30 Ритмик гимнастика. 17.55 «Машенька». Телеспектакль. 19.30 «Байрамали» 20.00 «Энг муқаддаси». 21.15 «Лад» ансамбли ижро этади. 21.30 Футбол. СССР чемпионати. «Торпедо» — «Шахтёр». 2-тайм.

22.20 ТОШКЕНТ СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

• 14, чоршанба

● ЎзТВ I

8.35 Телефильм. 9.25 «Саёҳат — танга роҳат». 10.05 «Дайди». Бадиий фильм, 1-серия. 11.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.10 Мультфильм. 18.20 «Кичкинтой» студияси кўрсатади. Ёзувчилар — болаларга. 19.00 «Оролбўйи муаммолари». 19.50 Халқ ижодиёти. 20.20 «Ўзбекистон». Телевизион киножурнал. 21.10 «Навоий гулшани». 21.40 Катталар учун мультфильм. 22.25 «Дайди». Бадиий фильм, 2-серия.

● МТ I

8.30, 18.55, 01.05 «Торпедочилар». Бадиий фильм. 10.00 Мультфильмлар. 10.30 Чемпионлар билан биргаликда. 10.45 «Болалар мусиқий клуби». 11.45 Долзарб репортаж. 12.00 «Кинопанорама». 13.15 «Мансаб алифбоси». 14.45 «Ҳаммасига ҳақ тўланган». Бадиий фильм, 2-серия. 16.00 Мультфильмлар. 16.30 Болалар учун фильм. «Барчага маълум сир». 2-серия. 17.35 «Шекспир сонаталари» вокал туркуми. 18.00 ТСН. 18.15 «Планета». 21.10 «Қадимий Псков». 22.25 «Сўз». Адабий-бадиий кўрсатув. 23.50 ТСН. 00.05 «Александр Вертинский одиссеяси». Телефильм. 2-фильм.

● МТ II

8.20 Ҳужжатли фильм. 8.40 Фильм-концерт. 9.50 «Адам Смит бойлиги дунёси». 10.25 «Баҳор тароналари» Бадиий фильм. 13.30 Болалар учун фильм. «Маҳфий фарватер». 2-серия. 14.35 «Ватан қанотлари». 17.45 Жаҳон бозорининг калити. 18.15 «Томошабинлар меҳри соврини» кинофестивали. 18.45 «Телевизион мусиқий абонемент». 19.30 «Батилиман». Телефильм. 20.00 «Чўпчак айтаётганим йўқ». 20.20 Коллаж. 21.10 Футбол. СССР чемпионати. МАСК — «Помир». Танаффус пайтида — 21.45 «Великий Устюг хотиралари». Телефильм. 22.20 «Велосипед ўғрилари». Бадиий фильм.

• 15, пайшанба

● ЎзТВ I

8.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 10.15 «Дайди». Бадиий фильм, 2-серия. 11.40 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради. 18.10 Мультфильм. 18.20 «Алифбо сабоқлари» почтасидан. 19.00 Ҳиндистон мустақиллиги кунига. 19.50 «Хотира билан суҳбатлар». 20.25 Тижорат хабарлар. 21.10 Ўзбекистон ССР халқ артисти Камолиддин Раҳимов ижросида янги қўшиқлар. 22.25 «Иф қалъасининг маҳбуси». Бадиий фильм, 1-серия. «Аббат Фриа». 1-фильм.

● МТ I

8.30, 19.10, 01.05 «Қора йўлак». Бадиий фильм. 9.50 «Хайр, ёз». 10.30 Болалар соати. 11.45 ИИВ маълумотларига кўра... 12.00 «Александр Вертинский одиссеяси». 13.45 «Телемикст». 14.45 «Ҳаммасига ҳақ тўланган». Бадиий фильм, 3-серия. 16.05 «Қизиқувчилар олами». 16.20 Ҳиндистон санъати. 16.40 Мультфильм. 16.50 Болалар учун фильм. «Ташлаб кетма...». 1-серия. 18.00 ТСН. 18.15 «...16 ёшгача ва ундан катталар». 19.00 Мультфильм. 21.10 ИИВ маълумотларига кўра... 21.25 «Бевосита мулоқот». 22.40 Долзарб репортаж. 22.55 Гмунденда (Австрия) ўтказилган бадиий ҳаваскорларнинг халқаро фестиваль маскаради. 23.30 ТСН. 23.45 Кўп серияли телевизион илмий-оммабоп фильмлар премьераси. 12-серия (ГФР-Швейцария). 00.15 И. Брамс. Виолончель ва фортепиано ижроси учун сонаталар.

● МТ II

7.30 «Бридж». Телебиржа. 8.15 Мультфильм. 8.35 «Пушкин номли Давлат тасвирий санъат музейи залларида». 9.50 Ритмик гимнастика. 10.20 «Мактабдошлар». Бадиий фильм, 1-серия. 13.30 Болалар учун фильм. «Маҳфий фарватер». 3-серия. 14.40 «Эфирда мусиқа». 15.10 «Евфросиния Полоцкая». 18.30 «Осиё овози». 19.30 «Доғистон дарвозалари». 21.10 Реклама.

21.15 ТОШКЕНТ СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

23.15 Спортчиларга ижтимоий ҳимоя жамғармасининг ташкил этилиши шарафига хайрия концерти.

• 16, жума

● ЎзТВ I

8.35 «Қайнонам — онам менинг, келиним — болам менинг». 9.35 «Болакайлар». Бадиий фильм. 11.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.10 Мультфильмлар. 18.30 «Амалий давра суҳбати». 19.50 «Санъат олами». 21.10 «Мерос». 22.25 «Иф қалъасининг маҳбуси». Бадиий фильм. 1-серия. «Граф Монто Кристо». 2-фильм.

● МТ I

8.35, 19.20 «Ёқут қон рангида бўлади». Бадиий фильм премьераси. 9.45 Гмунденда (Австрия) ўтказилган бадиий ҳаваскорларнинг халқаро фестиваль-маскаради. 10.15 «Қадимий Псков». 11.45 «Маппет-шоу». 15 ва 16-сериялар. 12.40 «Александр Вертинскийнинг одиссеяси». 14.45 «Омон бўлсак, кўрамиз». Бадиий фильм. 16.00 «Мусиқий хазина». 16.45 Болалар учун фильм. «Ташлаб кетма...». 2-серия. 18.00 ТСН. 18.15 Инсон ва қонун». 19.00 Эстрада концерти. 21.10 «ВИД» таништиради. 23.55 «Киришга рухсат этинг». Катталар учун мультфильм. 24.00 ТСН. 00.15 «Билса ҳазил, билмаса чин». Киноконцерт. 01.10 «Шерлок Холмс ва дўхтир Ватсоннинг саргузаштлари». Бадиий фильм. «Йигирманчи аср бошланади». 1-серия.

● МТ II

7.00 Ишбилармон кишининг тонги. 8.20 Мультфильилар. 9.00 «Делегатскаядаги музей». 9.25 «Жонли сайёра». 10.20 «Мактабдошлар». Бадиий фильм, 2-серия. 13.30 Болалар учун фильм. «Маҳфий фарватер». 4-серия. 14.40 «Қойил: артист Евгений Леонов ва бошқалар...». 15.45 М. Ворожцова чалади. (флейта). 18.30 «Осиё овози». 19.00 «Инсон ва табиат». 21.10 Коллаж.

21.15 ТОШКЕНТ СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

23.45 Баскетбол бўйича АҚШ чемпионати.

• 17, шанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ассалому алайкум». 9.00 «Ахборот». 9.25 «Ёдгорлик». Бадиий фильм. 11.00 «Китоб ва ҳаёт». 11.30 «Актёрлар ва роллар». 12.40 «Бунёдкор». 13.10 «Деҳқон юмушлари. 13.40 «Дўстлик» студияси кўрсатади. 14.40 «Замин саховати». 15.20 «Тарона» ашула ва рақс халқ ансамблининг концерти. 15.50 «Ишбилармон кишилар». 18.00 Мультфильм. 18.15 «Тенгдошлар». 19.00 «Сиҳат-саломатлик». 19.50 «Куй ва соз соҳиби». 20.05 Тижорат хабарлари. 20.15 Оқшом эртаклари. 21.10 М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат Филармонияси «Шодлик» ансамблининг янги программаси. 22.00 «Ҳафтанома». 23.00 «Иф қалъасининг маҳбуси». Бадиий фильм, 2-серия. «Интиқом». 3-фильм.

● МТ I

6.00 «Русский сувенир» ансамблининг концерти. 6.20 Мультфильм. 6.30 Ритмик гимнастика. 7.00 Тонгги дам олиш кўрсатуви. 7.30 «Сиз яратган боғ». 8.00 ТСН. 8.15 Болалар учун фильм. «Илтимос, ўзингизникига олиб кетинг». 9.15 Мультфильм. 9.35 «Бурда моден» таклиф этади...». 10.05 «Тонг юлдузи». 11.05 «Индонезиянинг бугунги манзараси». 11.40 Композитор М. Фрадкин хотирасига бағишланган коцерт. 14.45 «Бу ўша Мюнхгаузен». 1 ва 2-сериялар. 16.50 «XX аср солдатлари урушга қарши». 17.05 «Майя ариси». 17.30 «Халқаро панорама». 18.15 «Оталар. Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 21.10 «Бахтли тасодиф». 22.10 «Қойил». 00.25 «Оҳ ёки кўҳна киноводевиль». 01.15 «Шерлок Холмс ва дўхтир Ватсоннинг саргузаштлари. Бадиий фильм. «Йигирманчи аср бошланади». 2-серия.

● МТ II

7.30 Эрталабки бадантарбия. 7.45 РСФСР Давлат духовой оркестри чалади. 8.05 Мультфильм. 8.15 «Инсон. Ер. Коинот». 9.00 Рус тили.

9.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.

11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 14.00 Т. Уильямс. «Татлировка қилинган атиргул». Фильм-спектакль. 16.00 Мультфильм. 16.15 Спорт ҳамма учун.

16.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.

17.35 «Қора денгиз». 18.30 «Педагогика ҳамма учун». 19.30 «Шифобахш сувлар ўлкасида». 20.00 Черкасси украин Давлат халқ хорининг концерти.

21.15 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

22.45 «Ҳар бир кишининг ўз дўзахи». Бадиий фильм.

• 18, якшанба

● ЎзТВ I

8.00 «Ҳафтанома». 9.00 «Кўл тубидаги хазина». Бадиий фильм. 10.15 «Саломат бўлинг!». 10.45 «Санъат усталари». 11.50 Улуғбек Полвонов концерти. 12.15 «Деҳқон ва замин». 13.15 «Ўқитувчи билан учрашув». 14.35 «Жилоларда қалб қўри». 15.35 «Қаторда норинг бўлса...». 18.00 Болалар учун фильм. «Ҳайвон ўргатувчилар». 18.45 «Кичкинтой» студияси кўрсатади. 19.50 «Оламга саёҳат». 21.10 «Якшанба оқшомида». 22.25 «Дўстлик ришталари».

● ЎзТВ II

9.00 «Кармен». Телефильм-опера. 10.00 «Камолат сари». 10.55 «Транссибирь экспресси», Бадиий фильм.

17.05 АШХОБОД КЎРСАТАДИ.

● МТ I

7.30 Ритмик гимнастика. 7.45 ТСН. 8.15 «Спортлото». 8.30 «Эрта саҳарлаб». 9.30 «Ватан хизматида». 10.30 Тонгги дам олиш кўрсатуви. 11.00 «Саёҳатчилар клуби». 12.30 «Осмон секин юради». Бадиий фильм. 13.45 Л. Трухина куйлайди. 14.00 «Здоровье». 14.45 «Веди». 15.15 Шеърият лаҳзалари. 15.20 «Янги авлод танлайди». 16.35 «Қишлоқ янгиликлари». 17.35 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Кўзгу» (Ирландия). 17.40 «Уолт Дисней таништиради...». 18.30 «Оберон» операсига увертюра. 18.40 Оила экрани. «Тунги экипаж». Бадиий фильм. 21.10 «Якшанба». 22.20 В. Леонтьев куйлайди. 22.55 Москва яқинидаги посёлкада казаклар байрами. 23.35 «Пьер Карден — 40 йилдан буён модада». 00.50 «Оперетта, оперетта». 01.50 «Ёқмаса ўчириб қўйинг».

● МТ II

7.30 «Зарядкага сафланинг!». 7.45 «Парвозга». Телефильм. 8.15 Мультфильм. 8.25 Р. Тазетдинов чалади (балалайка). 8.45 Режиссёр Ю. Беспалов фильмлари. «Порла, қизил қуёш».

9.30 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.

11.30 «Ҳамдўстлик» видеоканали. 14.00 «Нишонга олинган». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 16.15 Мультфильм.

16.35 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ.

18.05 «Осиё овози». 19.30 «Кулоллар». Телефильм. 20.20 Илмий-оммабоп фильм премьераси. 21.10 Коллаж.

21.15 «ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ»

22.45 «Продюсерлар». Бадиий фильм.

ТАЪМАГИР ТУЗОҒИ

Одатдаги кунлардан бири. Яхши ният билан остона ҳатлаб ишга отланасан. Юрагингдан энг оппоқ туйғулар бош кўтаради. Қуёшга термуласан, ҳаммага баробар беминнат нур сочади у. Ҳавасинг келади, унга. Яна ҳисларинг лат еган капалак қанотидек пирпирайди. Беихтиёр лабларинг пичирлайди:

Қуёшга ўхшагим келар,
Аммо қўрқаман,
Яхши-ёмонга бир хил
қарашга.

Қуёш эса яхшилик, меҳр-муҳаббат, эзгулик, покликнинг дасти етган, етмаган гўшаларга ҳовуч-ҳовуч нур сочади. Ҳар не борки унинг ёғдусига кўмилиб, ўз ниятига тавоф қилаётгандек энтикади.

Офтоб ғанимат умрнинг бетакрор лаҳзаларидан афсоналар ўқийди. У сенинг оёғинг етмаган сирли-сеҳрли гўшаларга, бир шохида гул, бирида тикон тутган атиргулга, кўзлари кулиб турса-да қўйнида пичоқ яширган хиёнаткор ошнангга, юраклари эзгуликка тўла инсонларга нур улашади.

Одамлар эса қуёш бош кўтармасдан, турмуш ташвишларини елкасига ортиб ғимирлашади. Қуёшга, замину замонга эътиборсиз ҳаётнинг бешафқат оқимига қўшилиб оқаверади. Синиқ ойнадан кулиб боқади қуёшнинг акси. Одамларга қараб ҳайқиргинг келади:

Юрагига қил сиғмаган одам,
Қара!
Синиқ ойнага ҳам сиғибди,
қуёш.

...Шивир-шивир гапларга қулоқ тутасан: «Ўғлимни палон сўмга ўқишга жойладим», «Ўн минг сўм билан олийгоҳдан қайтди, қизим», «Укам ўқишга кирса, машинани калити сизга, дедим домлага», «Жияним...».

Шивир-шивир... Ҳақиқатни юрагига яшириб, ростни ниқоблаб яшайди бугун, у. Шивир-шивирлар авжига чиқади. «Ўқишга кирганларнинг ярмисида суянчиқ бор»... Аммо бирорта домланинг пул олганининг гувоҳи эмассан, бирорта талабани олий даргоҳга ўқиш учун пора бериб кирганини исботлай олмайсан. Аммо ҳозир икки одамдан бирининг гапига қулоқ тутсанг, ўша ҳангома.

Пора билан ўғлини ўқишга киритган онанинг иқрорини тинглайсан-у тегишли жойда шу сўзни такрорлашни сўраганингда, қовоғи солинади, «Сизни одам деб...» лабини буриб нари кетади. Қайта учрашиб қолсанг саломингга алик олмайди ёки сени кўриб кўрмаганга олади. ТАЪМА эса унинг панасида қад ростлайди.

Кун бўйи кўрган-кечирганларингни унутмоқ учун уйга қайтасан. Эшик олдида хавотир кутади, сени. «Азиза ўқишдан йиқилибди». Жияним Азизанинг кўзлари ёшга тўлиб, овози қалтираб сўз бошлайди:

— Энди ишондим, ҳақиқат йўқлигига.

Юзини ёш ювади, жиянимнинг. Гўё гуноҳкордек ундан кўзимни четга олиб қочаман. Унга ёрдам беролмаганим, ғурурим ғолиблик қилиб бирорта таниш домлага бош эгиб бормаганим учун ўзимни айбдор сезаман.

Деразага бош уриб олича дарахтининг барглари шивирлайди, гултувакдаги чиннигуллар чайқалади, руҳимга ҳазрат Жалолиддин Румийнинг «Кўзни юмгил, кўзга айлансин хаёл», деган пурҳикмат сўзлари келади. Жияним эса йиғлайди, йиғлайверади. Кўз ёшлар соясида яширинади, рост, кўз ёшларда виқор билан жилмаяди, ёлғон.

— Озгина ҳақиқат бўлганда, ўқишга кирардим. Мана мендан паст баҳода ўқиганлар бугун талаба, — Азизанинг юрагини кемираётган сўзлари тилига кўчади. — Уларнинг ота-онасида пул кўп. Отам, отагинам айтган эдилар озгина харажат қилай деб. Мен, аҳмоқ, кўнмагандим, билимимга ишониб. Ўзингиз биласиз, отам оддий сартарош, онам ҳеч қаерда ишламайдилар. Биз баъзиларга ўхшаб пулни ердан супуриб олмаймиз.

Жияним гапираверади, сўзлари қулоғимга кирар-кирмас исён кўтаради. ТАЪМА эса мактабда аъло ўқиган жиянимни икки йилдан бери чеккароққа суриб, пулдорларга йўл очади.

Таъма — бугун оғир, танбал тош бўлиб жамиятимиз оёғига осилган дард. Биз олдинга интиламиз, тунни тонгга улаб эл-юрт фаровонлигини ошириш учун режа тузамиз. Таъма эса жилмайиб йўлимизни тўсади. У гоҳ манфаат, гоҳ кўр-кўрона хоҳиш, гоҳ ҳийла бўлиб юз кўрсатади.

— Райсобеснинг йўлига қатнайвериб, оёқдан қолдим, — дейди бир танишим. — Ҳали бу қоғоз кам, ҳали бу имзо етишмайди, деб қайтаришгани қайтаришган. Уч болам бор. Биласиз, «дада»мизнинг оёқ-қўллари ишламай, тўшакда михланиб қолдилар. Болаларим ёш. У кишига қарашга бир киши керак, шунинг учун ишдан чиқувдим. Нарх-наво ошиб, рўзғордан қийналиб қолдик. Мана энди на иш топа оламан, на... Болаларимнинг нафақасини ололмай, овораман. Бир қўшним тунов куни айтиб қолди: «Шунча овора бўлгунингизча озроқ пул беринг ўшаларга, дарров тўғрилаб беришади». Бировдан қарз олиб шу пулни бугун олиб борувдим. Уни қандай беришни билмай, уялиб қайтиб келаяпман...

Таъма, унинг дасти шунчалар узунки, баъзан у оппоқ нурга ўралган юракларга ҳам етиб боради. Покиза, содда ва беғубор одамлар ҳам унга билиб-билмай, кўр-кўрона банди бўладилар.

Ҳаромдан ҳазар қил!

— Ўғлим олий мактабни тугатиб келган. Ярим йилдан бери иш қидиради. Унга қараб ўзим эзилиб кетаман, — дейди қўллари кетмон зарбидан қабарган, юзи саратон қуёшида қорайган Мавлон ота. — Президентимиз И. Каримов тадбиркор одам экан, барака топсин. Кеча телевизордан гапини эшитиб турсам бизга билимдон, тадбиркор, меҳнатдан қочмайдиган ёшлар керак, дейди. Ўғлимга ўхшаган ўнлаб ёшлар иш тополмай юришганини билишмайди-да. Унга ўғлимнинг аҳволини баён қилиб хат ёзмоқчи эдим. Бизсиз ҳам бутун Ўзбекистоннинг юки унинг елкасида эканлигини ўйлаб иймандим. Ўғлим эса ҳамон ишсиз. Қаерга борсанг, қўлингга қарашади. «Пул» деб айтишмайди-ю, аммо шу нарса керак, уларга. Бизнинг эса топганимиз рўзғордан ортмайди. Катталарга ҳам ҳайронман, нега бу таъмагирларнинг пайини қирқмайдилар.

Таъмагирлик — Мавлон ота назарида, жирканчлик. У яшаган хилқатда меҳр-муҳаббат, оқибат, яхшилик, мурувват, ростлик ва ҳалоллик ғарибдек бир бурчакда беркиниб қолади. Дасти узунларни дасти узунларга боғлайди. Ўртада эса ҳалол одамлар... Асабий, жиғибийрон, ҳориб-чарчаб идорама-идора кезадилар.

Ҳукуматимиз одил. Бозор иқтисодиётига ўтганимиз, нарх-навонинг кўтарилиши билан халқ манфаатларини айниқса, оз даромадли оилалар манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида қатор қарорлар ишлаб чиқди ва ҳаётга тадбиқ этди. Аммо бугун жойлардан норозилик битилган мактублар олаяпмизки, айрим майда «раҳбар»лар, ҳукумат қарорига қарши бораётирлар.

Таъмагирнинг дасти тиланчининг қўлидек титраб инсон томонга узатилмайди, кўзлари ҳам тиланчининг маъюс кўзларига ўхшамайди. Таъмагир билан сўзлашсанг дарду дунёси ҳам руҳингни алдайди, аммо у суҳбатлашганда ҳам одам танлайди. Кишини кишидан фарқлашда таъмагир устаси фаранглардан.

Яқинда хизмат юзасидан социал таъминот бўлимида бўлдим. Турнақатор навбат кутишаяпти, одамлар. Ҳаммасининг қўлида даста-даста қоғоз. Нимага туришганини сўрадим. Ёрдам пули, нафақа...

— Уч ойдан бери қатнайман, — дейди ўзини Ҳалима Очилова деб таништирган аёл, — раҳматли эрим тирик бўлганида буларнинг нафақасига ҳам зор бўлмасдим.

— Э, буларда инсоф қолмаган, — суҳбатга аралашади сочлари оппоқ нуроний онахон, — неварамни ўз қарамоғимга олгандим. Онаси ўлгач, ўгайлик тиғини емасин, деб. Ҳамма қоғозларингиз тайёр, деганига уч ойдан ошди. Пулдан эса дарак йўқ. Хабар олгани келгандим.

— Гапингиз тўғри, — деди қаршимдаги аёл. — Бугун ҳамма қўлингга қарайди. Яқинда келинимнинг кўзи ёриди. Унга овқат олиб борсам ҳамширалар «мумкин эмас», деб олишмади. Ҳайрон бўлиб орқага қайтаётсам, бир хотин қулоғимга шивирлади: «Чўнтагига икки сўм солсангиз...». Келиним тушмагур касалхонанинг овқатини еёлмайди. Мажбур бўлиб ўшаларнинг чўнтагига пул солдим. Қовоғидан қор ёғиб турган ойимча бирдан ўзгарди-қолди. Ёшгина нарса ҳалитдан таъмагирликни ўрганганини қаранг-а?!

Ичкаридан қўлида қоғоз билан қайтиб чиққан аёлни суҳбатга тортаман.

— Ишингиз битдими?

Аёл оғир хўрсинди, кўзида ёш айланди.

— Маҳалладан олган қоғозимнинг муддати ўтганмиш.

Мен ҳам бир вақтлар шу эшикдан «қайтиб келмайман энди» деб зорланиб чиқиб кетгандим. Олдинига бўлим мудири «нафақани биз тўламаймиз» деб оёқ тираб олди, қонунни пеш қилган эдик, улар ҳам «ҳунар»ини бошлашди. Олти ойлик оворагарчилик билан «ҳужжат» тайёр бўлди.

Ариза ёзаётсам, оналар ва болалар нафақаси бўйича давлат инспектори ёшгина йигитча қўлимдаги ручкадан кўзини узмай:

— Ўҳў,.. ручкангиз... зўр-ку, — деди.

У қўлимдан электрон соат ўрнатилган ручкани олиб узоқ томоша қилди. Йигитча уни ҳазилми-чинми, билмадим, чўнтагига солди. Бу совға эканлигини, уни энг азиз одам тақдим этганини узоқ тушунтирдим. Ручкани ҳушламай қайтарди. Аммо... яна нафақани уч ойгача ололмадим.

Таъмагирнинг ўзи тўйса ҳам, кўзи тўймайди. Таъма жамиятимиз танасига тушган қуртдирки, бу сўлим гўшанинг гуллари ҳамиша унинг ҳийла-найрангидан сўлиб-сарғайиб, инқирозга юз тутади.

Халқимиз меҳнатсевар, қалби пок, ўз ҳалол даромади билан кун кечирмоқда. Бировлар мажлисбозликдан, намойишдан бўшамаса-да, ўзбек эли ўз ишини билиб қилмоқда. Ҳар доимгидек у ҳамон пахтазорда. Пешонасида тер йилтиллайди, қўллари қадоқ, оппоқ яктагига чанг инган. Тилида меҳнат, дилида меҳнат, билгани меҳнат. Меҳнат билан яхши кунларни соғиниб яшайди, у. Меҳнат билан енгиллатмоқ истайди у, оғир кунини. Шундай камтарин, соддадил ва соф инсонларни ҳам алдовчилар бор, бугун. Арзимас нарсаларни баҳона қилиб, таъма илинжида унга кўз тикувчилар бисёр бугун. Бу тоифа кимсалар манфаатсиз бирор ишни битирмайдилар. Улар ор-номусни, бурчга содиқликни, ҳалолликни, виждонни пулга сотган сотқинлардир. Каттадир, кичикдир сотқин — ҳамиша Ватан, эл-юрт хоини.

Бугун ҳаётимизда учраб турган таъмагирлик ҳақида кузатганларим, кўрган-кечирганларим, эшитган воқеаларни жамлаб, фикр билдирдим. Аммо таъма ҳамон тирик, ҳамон таъмагир биз билан ҳамнафас, ҳамқадам яшамоқда. Таъмагирларни ҳамма танийди. Улар турланиб, тусланиб турувчи буқаламундек қўрқинчли кимсалар. Нечундир уларни фош қилишда ҳамон бепарволик, лоқайдлик ҳукм сурмоқда.

Аммо таъмагирнинг мудҳиш башараси шу одамлар иштирокида юз очади, қалби пок, содда, самимий одамлар аралашувида қад ростлайди, кун кўради.

Таъмагирлик инсон ва жамият тараққиётига тўсиқ, маънавиятимизни чирмовуқдай ўраган тўрки, ундан имкон қадар тез халос бўлишнинг вақти етди. Бугун мустақиллик сари ташлаган қадамимизга ҳеч қачон таъмагирлик соя ташламасин.

Сиз, азиз муштарийларнинг фикру далилларингизни кутамиз.

Амина ҚОДИРОВА.

Мамлакатимизда биринчи маротаба Тошкент область Пскент районида аэрокосмонавтлар мактабининг навбатдаги ёзги мавсуми очилди. Бир неча йил аввал Тошкентдаги 37-мактабда космос фани ва техникасини чуқур ўрганишга мослаштирилган махсус синф иш бошлаган эди. Кейинчалик шу синф базасида ўрта мактаб юзага келди.

Чотқол тоғ ёнбағирларида ўтказилаётган бу йилги «синов майдони»да жумҳуриятимизнинг турли вилоятларидан 80 га яқин ўқувчи таълим олмоқда. Улар билан В. Жонибеков, А. Серебров, Г. Стрекалов сингари машҳур космонавтлар машғулотлар ўтказишади.

СУРАТДА: ҳамюртимиз В. Жонибеков ўқувчилар даврасида.

В. ЖУМАНИЁЗОВ олган сурат.

ҲИММАТ

«Шўртангаз» газ конлари бошқармаси Ғузорда кўплаб маданий-маиший бинолар қурилишига маблағ ажратиб, шаҳар ҳуснини очишга ҳисса қўшмоқда. Бу ерда бунёд этилаётган қариялар чойхонаси учун ҳам маблағни айни шу бошқарма ажратди. Унда 100 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш режалаштирилган.

Айни кунларда чойхона қурилиши қизғин олиб борилмоқда. Бу ишни «Бухорогазпромстрой» трестига қарашли «Шўртан» хўжалик ҳисобидаги қурилиш участкасининг Ўнгбой Ўринов бошлиқ қурувчилар бригадаси амалга оширмоқда.

— Қурувчиларимизнинг нияти ушбу чойхона қурилишини муддатидан анча олдин тамомлашдир, — дейди Ў. Ўринов. — Бунинг учун барча чораларни ишга солаётирмиз. Қурилишда, айниқса ишчилардан Файзи Товашов, Жалол Бозоров, Нормамат Худоёров, Фарид Мамин жонбозлик кўрсатишаётир.

Б. ҲАСАНОВ.

• Ахборот

ЁШ ЧЕВАРЛАР

Фарғона вилоятининг Киров ноҳиясидаги «Искра» жамоа хўжалигида ишга тушган тикувчилик цехи 60 ёш чеварни ўз бағрига олди. У Қўқондаги Охунбобоев номли тикувчилик фабрикасининг филиали бўлиб, бу ерда қисқа муддатли ўқув жараёнида тикувчилик касбини эгаллаб, гувоҳнома олган қишлоқ хотин-қизлари меҳнат қилишаяпти.

Болалар ва ўсмирларга мос бежирим кийим-бош тикаётган цех жамоаси мусобақа асосида ишлаб, кунлик ва ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш режаларини мунтазам ошириб бажараётир.

Шунингдек, хўжаликда консерва цехининг ишга туширилиши туфайли хўжалик боғ ва полизларида етиштирилган мева ҳамда сабзавотлардан мавсумда ярим миллион шартли идишларда она табиат неъматларини эл-юртга тортиқ қилиш имконияти яратилди. Бу ерда 32 ёш мутахассис меҳнат қилаяпти.

А. УЗОҚОВ.

СЎЛИМ ОРОМГОҲ

Наманган районидаги Орджоникидзе номли жамоа хўжалиги маркази — Шўрқишлоқда янги чойхона фойдаланишга топширилди. Кенг ва муҳташам бинодан ошхона, новвойхона, кассобхона ўрин олган. Б. Абдуллаев раҳбарлигидаги усталар барпо қилган янги чойхона қишлоқ меҳнаткашларининг сўлим оромгоҳларидан бирига айланди.

А. ХОЛМИРЗАЕВ.

• Ахборот • Ахборот

СОЛНОМА

Шу йил октябрь ойида Мирзачўлни кенг кўламда ўзлаштиришга киришилганига 35 йил тўлади. Сирдарё вилоятида бу муҳим санага қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Гулистон шаҳар ижроия қўмитаси раиси Т. Раҳимов раҳбарлигидаги комиссия вилоят марказида ўтказиладиган қатор тадбирларни белгилади.

Янгиер шаҳри, Ильич, Оқолтин, Меҳнатобод ва бошқа районларда ҳам бу борадаги тараддуд қизғин бормоқда.

ПУЛ МУКОФОТИ

Киров номли каналлардан фойдаланиш бошқармасининг касаба уюшмаси мусобақанинг янги шаклини ишлаб чиқди. Унинг шартларига кўра техника хавфсизлиги қоидаларига қатъиян риоя қилиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, сув иншоотларини соз ҳолатда сақлаш, исрофгарчиликка йўл қўймаслик лозим.

— Мусобақа ўз аҳамиятини йўқотди, деган фикрда юрганлар ҳам оз эмас, — дейди бошқарма касаба уюшмаси раиси Т. Горюнова. — Бу мутлақо нотўғридир. Ҳамма гап мусобақани жонли, омилкорлик билан ташкил эта билишдадир.

Мусобақа якунларига кўра каналлардан фойдаланиш бошқармасининг Қозоғистонда жойлашган А. Одинов бошлиқ 6-участкаси биринчи, М. Шойзоқов бошқараётган 145-километрдаги бўлинма иккинчи ўринни эгаллаб, пул ва қимматбаҳо буюмлар билан мукофотландилар.

УЙЛАР СОТИЛМОҚДА

Ворошилов районидаги «Социализм» давлат хўжалигида шахсий уйлар қуришга алоҳида эътибор берилаяпти. Ўтган йили шу мақсадлар учун 80 гектар ер ажратилган эди. Бир йил ичида 255 оила уйли-жойли бўлди.

Бу йил эса ана шу муҳим иш билан иккита механизациялашган кўчма колонна шуғулланмоқда. Қурувчилар 72 та уйни давлат хўжалиги ишчиларига сотишади. Эндиликда бу ердаги 60 фоизга қисқарган пахта майдонларини томорқалар, сабзавот, полиз ҳамда чорва моллар учун экиладиган озуқа экинлари эгаллади.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Гулистон паррандачилик ҳамда «Баҳор» давлат хўжаликлари вилоят маркази аҳолисига парранда гўшти, сабзавот ва полиз маҳсулотлари етказиб беради. Паррандабоқарлар бу соҳадаги саккиз ойлик режани муддатидан олдин бажардилар. Бундан ташқари мазкур хўжаликлар хонадонлар учун жўжалар, дағал хашак ва ширали озуқалар етказиб беришни ҳам яхши йўлга қўймоқдалар.

А. НУРИМОВ,
«Қишлоқ ҳақиқати» мухбири.

Қадрли муштарийлар! «Қишлоқ ҳақиқати»нинг 1992 йилги обуна баҳоси 25 сўм 68 тийин қилиб белгиланди. Рўзнома йилига 256 марта хонадонингизга ташриф буюради. Бир газетани камида 3—4 муштарий ўқиса, минг-минглаб кишилар ўзларининг билим доираларини кенгайтирадилар, маънавий эҳтиёжларини қондирадилар, дунё воқеаларидан хабардор бўладилар. 12 сўм 84 тийин тўланса, олти ойга расмийлаштириш мумкин.

Дарё мавжларига ёзилмиш ғазал.
Майсалар эгилиб, ўқийди китоб.

Шодланиб хандалар отар бир лаҳза,
Бир лаҳза суқланиб боқади офтоб.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ олган суратлавҳа.

Муҳаррир Н. ЁҚУБОВ.

Реклама ва эълонлар

АСАЛАРИЧИЛИКНИ ЎРГАНИНГ!

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги
ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ТОШКЕНТ НОҲИЯСИДАГИ
19-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991—1992 ўқув йили учун
10-синф ҳажмида маълумотли 30 ёшгача бўлган йигит ва қизларни асаларичилик мутахассислиги бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 1 йил. Ўқиш даври узлуксиз меҳнат фаолиятига киради.

Билим юртини аъло баҳо билан битирган ўқувчиларга асаларичилик олий ўқув юртларига кириш учун йўлланма берилади. Улар олий билимгоҳга танловсиз қабул қилинадилар.

Ўқувчилар стипендия, тўрт маҳал иссиқ овқат, кийим-бош, талабалик гувоҳномаси билан таъминланадилар. 1992 йил 1 апрелдан ишлаб чиқариш амалий машғулотига юбориладилар.

Жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликларидан йўлланма билан келганлар ўз жойларига ишлаб чиқариш амалий машғулотига ҳамда ўқишни тугатганларидан сўнг ишга юбориладилар. Ўқувчилар амалий машғулот даврида ишлаган иш ҳақларининг 50 фоизини оладилар. Ўқишни битиргандан сўнг ихтисослик бўйича диплом берилади.

ЎҚИШ 1991 ЙИЛ 2 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: билим юрти директори номига ариза, таржимаи ҳол, туғилганлик ҳақида гувоҳнома, маълумоти ҳақида шаҳодатнома, тавсифнома, турар жойидан маълумотнома, 3х4 см. катталикдаги 10 дона сурат, тиббий шаҳодатнома (086/У андозада), хўжаликдан йўлланма.

ҲУЖЖАТЛАР 30 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртининг манзили: Тошкент вилояти, Тошкент ноҳияси, А. Абдураҳмонов номли давлат хўжалиги, 2-бўлим, 19-ҳунар-техника билим юрти. Телефон 56-689 (Билим юртига келиш учун Чорсу метросининг автостанциясидан 466-автобусига чиқиб «19-Ҳунар-техника билим юрти» бекатигача борилади).

Ўзбекистон ССР Халқ таълими вазирлиги
Тошкент вилояти халқ таълими бошқармаси
12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1991—1992 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисосликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ФЕРМЕР-ЧОРВАДОР (чорва молларига ветеринар ишлов бериш оператори, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси ва чорва фермаси механизатори мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 2—3,5 йил.**

ФЕРМЕР-АСАЛАРИЧИ (асаларичи, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси ва дурадгор мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 2—3,5 йил.**

ФЕРМЕР—ЎСИМЛИКШУНОС (мева-сабзавотчилик устаси, электромонтёр, кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «В» ва «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси, трактор ва автомобилларни тузатувчи чилангар мутахассисликлари берилади).

— ўқиш муддати 2—3,5 йил.

КЕНГ ИХТИСОСЛИ ТРАКТОРЧИ-МАШИНИСТ (кенг ихтисосли тракторчи-машинист, «С» тоифали автомобиль ҳайдовчиси, трактор ва автомобилларни тузатувчи чилангар мутахассисликлари берилади) — **ўқиш муддати 3 йил.**

АСАЛАРИЧИ — **ўқиш муддати 1 йил.**

ЧОРВА МОЛЛАРИГА ВЕТЕРИНАР ИШЛОВ БЕРИШ ОПЕРАТОРИ — **ўқиш муддати 1—3 йил.**

ҲУЖЖАТЛАР 14 АВГУСТГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқувчилар 19 августдан бошлаб биологиядан имтиҳон топширадилар ва касб йўналиши бўйича суҳбатдан ўтадилар.

Билим юртига 9, 11-синф ҳажмида маълумотга эга бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

3—3,5 йиллик ўқишни тугатганларга ўрта маълумот ҳақида ҳужжат билан мутахассислиги тўғрисида диплом берилади. 2 йиллик фермер гуруҳларига Совет Армияси сафидан қайтган йигитлар қабул қилинадилар.

Фермер гуруҳлари ўқувчиларга босқичма-босқич текширув натижаларига кўра ҳар курсдан сўнг мутахассислик бериб борилади.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош, стипендия ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг 50 фоизи билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига имтиёзли равишда қабул қилинадилар.

Фермер гуруҳларининг ишлаб чиқариш практикаси Ватанимизнинг фермер хўжаликларида ва хорижий мамлакатларда ўтказилади.

Ўқиш муддати иш стажига киради.

Билим юрти замонавий бинога жойлашган, бадиий ҳаваскорлик тўгараги ва спорт секциялари ишлайди.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт (асли), маълумоти ҳақидаги гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, 6 дона фотосурат 3х4 см, 086/У формадаги медицина справкаси.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади ва фақат ўзбек тилида олиб борилади.

Ҳужжатлар соат 8.00 дан 16.00 гача қабул қилинади.

Билим юрти манзилгоҳи: Тошкент вилояти, Оржоникидзе ноҳияси, Геофизика қўрғончаси, М. Горький метроси — Тузель автобусининг «Геофизика» бекати (21, 63, 73, 112-шаҳар автобусларининг охирги «1-Қорасув» даҳаси» бекати), телефон 64-31-34.

Давлат ва жамоа хўжаликларининг раҳбарлари

ДИҚҚАТИГА!

ВАСХНИЛнинг Ўрта Осиё бўлимига қарашли
Меҳнат Қизил Байроқ Орденли Ўрта Осиё
ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-текшириш
илмгоҳининг
ҚЎҚОН ТАЯНЧ ПУНКТИ
БИОФАБРИКАСИДА
етиштирилган
биомаҳсулот
«БРАКОН»НИ
чекланмаган миқдорда

СОТАДИ

Бизнинг манзилгоҳимиз: Фарғона вилояти, Бағдод ноҳияси, Ультарма қишлоғи. Телефонлар: 94-5-36, 94-5-37.